સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના ટોપર્સ વિદ્યાર્થીઓ માટેનું નં. 1 મેગેઝિન

ICE® MAGIC

CURRENT AFFAIRS

WEEK 05

[JAN - 2023]
[29/01/23 to 04/02/23]

સંપાદક
મૌલિક ગોંધિયા
(Director - ICE)

JOIN OUR WHATSAPP GROUP
joinicerajkot.com

JOIN OUR TELEGRAM
t.me/icerajkotofficial

YOUTUBE
ICE RAJKOT

ICEONLINE APP
iceonline

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની લેટેસ્ટ માહિતી અને ફ્રી મટીરિયલ્સ તેમજ
રેગ્યુલર કરંટ અફેર્સ મેળવવા માટે ક્લિક કરો.

CONTACT US : 93757-01110 | www.iceonline.in | t.me/icerajkotofficial | icerajkot

Timeline

29 JAN-2023

- ICC ક્રિકેટ એવોર્ડ 2022 : શ્રી સુર્યકુમાર યાદવને મેન્સ T-20 ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર એનાયત 02
- ભારતનું પ્રથમ સૌર મિશન : આદિત્ય L-1 05
- પૃથ્વીનો આંતરિક ભાગ (Inner Code of the Earth) 08
- QUESTION ANSWERS 13

30 JAN-2023

- દિવસ મહિમા : 30 જાન્યુઆરી, શહીદ દિન (મહાત્મા ગાંધી પૂણ્યતિથિ), રાષ્ટ્રીય કુષ્ઠરોગ નિવારણ દિન 14
- ICC વિમેન્સ અન્ડર-19 ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપ 2023 : ભારત ચેમ્પિયન 14
- હોકી વર્લ્ડ કપ 2023 : જર્મની ચેમ્પિયન 15
- રાષ્ટ્રપતિ ભવનના મુગલ ગાર્ડનનું નામ બદલીને 'અમૃત ઉદ્યાન' રાખવામાં આવ્યું 16
- QUESTION ANSWERS 18

31 JAN-2023

- નિષ્ક્રિય ઈચ્છા મૃત્યુ (Passive Euthanasia) 19
- Annual Death Penalty Report 2022 21
- વર્લ્ડ ઈકોનોમિક સિચ્યુએશન એન્ડ પ્રોસ્પેક્ટ્સ 2023 22
- QUESTION ANSWERS 25

01 FEB-2023

- દિવસ મહિમા : 01 ફેબ્રુઆરી, ભારતીય કોસ્ટગાર્ડ સ્થાપના દિવસ 26
- આંધ્રપ્રદેશની નવી રાજધાની : વિશાખાપટ્ટનમ 26
- ફરિયાદ અપીલ સમિતિઓ (GAC) 28
- Visit India Year 2023 અભિયાન 30
- QUESTION ANSWERS 31

02 FEB-2023

- દિવસ મહિમા : 01 ફેબ્રુઆરી, વિશ્વ આદ્રભૂમિ દિવસ (World Wetland Day) 32
- ગુજરાતના નવા ઈન્ચાર્જ DGP : શ્રી વિકાસ સહાય 32
- વર્લ્ડ ઈકોનોમિક આઉટલુટ 2023 : IMF 33
- QUESTION ANSWERS 35

03 FEB-2023

- ડો. મનમોહન સિંહને યુકેમાં લાઈફ ટાઈમ અચીવમેન્ટ એવોર્ડથી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા 36
- મહિલા સન્માન બચત પત્ર (Mahila Samman Bachat Patra) 36
- ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન 2023 37
- QUESTION ANSWERS 39

04 FEB-2023

- દિવસ મહિમા : 04 ફેબ્રુઆરી, મણિપુર, વિશ્વ કેન્સર દિવસ (World Cancer Day) 40
- ચીન પાકિસ્તાન ઈકોનોમિક કોરિડોર (CPEC) 40
- PM - KUSUM યોજના 41
- QUESTION ANSWERS 44

ONE LINER 45

QUESTION OF THIS WEEK 51

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

ICC ક્રિકેટ એવોર્ડ 2022 : શ્રી સુર્યકુમાર યાદવને મેન્સ T-20 ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર એનાયત

તાજેતરમાં ICC દ્વારા વર્ષ 2022ના એવોર્ડ વિજેતા ક્રિકેટરોની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.

- ભારતના શ્રી સુર્યકુમાર યાદવને વર્ષ 2022નો 'મેન્સ T-20 ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટ ઓફ ધ યર' એવોર્ડ એનાયત થયો છે.
- જ્યારે ભારતના સુશ્રી રેણુકા સિંહને 'વિમેન્સ ઈમર્જિંગ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર' એવોર્ડ એનાયત થયો છે.

અન્ય અગત્યના ICC એવોર્ડ

સર ગારફિલ્ડ સોબર્સ ટ્રોફી પાકિસ્તાનના ક્રિકેટર શ્રી બાબર આઝમને એનાયત થઈ છે.

- આ ટ્રોફી ICC મેન્સ ક્રિકેટર ઓફ ધ યરને એનાયત થાય છે.
- રશેલ હેહો ફ્લિન્ટ ટ્રોફી અથવા ICC વિમેન્સ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર ઈંગ્લેન્ડના સુશ્રી નેટ સાયવરને એનાયત થયો છે.
- મેન્સ ટેસ્ટ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર ઈંગ્લેન્ડના શ્રી બેન સ્ટોક્સને એનાયત થયો છે.
- તથા મેન્સ વન–ડે (ODI) ક્રિકેટર ઓફ ધ યર શ્રી બાબર આઝમને એનાયત થયો છે.
- મહિલા વન–ડે ક્રિકેટર ઓફ ધ યર સુશ્રી નેટ સાયવરને એનાયત થયો છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

ICC એવોર્ડ 2022

ક્રમ	એવોર્ડ	વિજેતા	દેશ
1	સર ગારફિલ્ડ સોબર્સ ટ્રોફી (મેન્સ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર)	શ્રી બાબર આઝમ	પાકિસ્તાન
2	રશેલ હેહો ફ્લિન્ટ ટ્રોફી (વિમેન્સ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર)	સુશ્રી નેટ સાયવર	ઈંગ્લેન્ડ
3	મેન્સ ટેસ્ટ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	શ્રી બેન સ્ટોક્સ	ઈંગ્લેન્ડ
4	મેન્સ ODI (વન–ડે) ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	શ્રી બાબર આઝમ	પાકિસ્તાન
5	વિમેન્સ વન–ડે ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	સુશ્રી નેટ સાયવર	ઈંગ્લેન્ડ
6	મેન્સ T-20 ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	શ્રી સુર્ય કુમાર યાદવ	ભારત
7	વિમેન્સ T-20 ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	સુશ્રી તાહિલ્યા મેકગ્રા	ઓસ્ટ્રેલિયા
8	મેન્સ ઈમર્જિંગ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	શ્રી માર્કો જેન્સેન	દક્ષિણ આફ્રિકા
9	વિમેન્સ ઈમર્જિંગ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	સુશ્રી રેણુકા સિંહ	ભારત
10	મેન્સ એસોસિયેટ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	શ્રી ગેરહાર્ડ ઈરાસ્મસ	નામિબીયા
11	મહિલા સહયોગી ક્રિકેટર ઓફ ધ યર	સુશ્રી એશા ઓઝા	યુએઈ (મુળ ભારતીય)
12	અમ્પાયર ઓફ ધ યર (ડેવિડ શેફર્ડ ટ્રોફી)	શ્રી રિચાર્ડ ઈલિંગવર્થ	ઈંગ્લેન્ડ
13	સ્પિરિટ ઓફ ક્રિકેટ	આસિફ શેખ	નેપાળ

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

ICCની વર્ષ 2022ની વિવિધ ટીમો

ICC દ્વારા વર્ષ 2022ની ટેસ્ટ ટીમ, વન–ડે ટીમ, અને T-20 ટીમની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.

- **આ ટીમમાં સમાવેશ પામેલ ક્રિકેટરોના નામ આ પ્રમાણે છે :**

ICC મેન્સ ટેસ્ટ ટીમ ઓફ ધ યર

(1) ઉસ્માન ખ્વાજા (ઓસ્ટ્રેલિયા), (2) ક્રેગ બ્રાથવેટ (વેસ્ટ ઈન્ડિઝ), (3) માર્નસ લેબુશેન (ઓસ્ટ્રેલિયા), (4) બાબર આઝમ (પાકિસ્તાન), (5) જોની બેરસ્ટો (ઈંગ્લેન્ડ), (6) બેન સ્ટોક્સ (કેપ્ટન) (ઈંગ્લેન્ડ), (7) રિષભ પંત (વિકીટ કિપર) (ભારત), (8) પેટ કમિન્સ (ઓસ્ટ્રેલિયા), (9) કાગીસો રબાડા (સા.આફ્રિકા), (10) નાથન લિયોન (ઓસ્ટ્રેલિયા), (11) જેમ્સ એન્ડરસન (ઈંગ્લેન્ડ)

ICC મેન્સ વન-ડે ટીમ ઓફ ધ યર

(1) બાબર આઝમ (કેપ્ટન)(પાકિસ્તાન), (2) ટ્રેવિસ હેડ (ઓસ્ટ્રેલિયા), (3) શાઈ હોપ (વેસ્ટ ઈન્ડિઝ), (4) શ્રેયસ અય્યર (ભારત), (5) ટોમ લાથમ (વિકીટ કિપર) (ન્યુઝીલેન્ડ), (6) સિકંદર રઝા (ઝિમ્બાબ્વે), (7) મેહિદી હસન (બાંગ્લાદેશ), (8) અલ્ઝારી જોસેફ (વેસ્ટ ઈન્ડિઝ), (9) મોહમ્મદ સિરાજ (ભારત), (10) ટ્રેન્ટ બોલ્ટ (ન્યુઝીલેન્ડ), (11) એડમ ઝમ્પા (ઓસ્ટ્રેલિયા)

ICC મેન્સ T-20 ટીમ ઓફ ધ યર

(1) જોસ બટલર (કેપ્ટન)(વિકીટ કિપર)(ઈંગ્લેન્ડ), (2) મોહમ્મદ રિઝવાન (પાકિસ્તાન), (3) વિરાટ કોહલી (ભારત), (4) સૂર્ય કુમાર યાદવ (ભારત), (5) ગ્લેન ફિલિપ્સ (ન્યુઝીલેન્ડ), (6) સિકંદર રઝા (ઝિમ્બાબ્વે), (7) હાર્દિક પંડ્યા (ભારત), (8) સેમ કુરન (ઈંગ્લેન્ડ), (9) વાનિન્દુ હસરંગા (શ્રીલંકા), (10) હરિસ રઉફ (પાકિસ્તાન), (11) જોશ લિટલ (આયર્લેન્ડ)

ICC વિમેન્સ વન-ડે ટીમ ઓફ ધ યર

(1) એલિસા હીલી (વિકીટ કિપર)(ઓસ્ટ્રેલિયા), (2) સ્મૃતિ મંધાના (ભારત), (3) લૌરા વોલ્વાર્ડ (સાઉથ આફ્રિકા), (4) નેટ સાયવર (ઈંગ્લેન્ડ), (5) બેથ મૂની (ઓસ્ટ્રેલિયા), (6) હરમનપ્રીત કૌર (કેપ્ટન)(ભારત), (7) એમેલિયા કેર (ન્યુઝીલેન્ડ), (8) સોફી એક્લેસ્ટોન (ઈંગ્લેન્ડ), (9) આયાબોંગા ખાકા (દ.આફ્રિકા), (10) રેણુકા સિંહ (ભારત), (11) શબનીમ ઈસ્માઈલ (દ.આફ્રિકા)

ICC વિમેન્સ T-20 ટીમ ઓફ ધ યર

(1) સ્મૃતિ મંધાના (ભારત), (2) બેથ મૂની (ઓસ્ટ્રેલિયા), (3) સોફી ડિવાઈન (કેપ્ટન)(ન્યુઝીલેન્ડ), (4) એશ ગાર્ડનર (ઓસ્ટ્રેલિયા), (5) તાહિલ્યા મેકગ્રા (ઓસ્ટ્રેલિયા), (6) નિદા દાર (પાકિસ્તાન), (7) દીપ્તિ શર્મા (ભારત), (8) રિચા ઘોષ (વિકીટ કિપર), (9) સોફી એક્લેસ્ટોન (ઈંગ્લેન્ડ), (10) ઈનોકા રણવીરા (શ્રીલંકા), (11) રેણુકા સિંહ (ભારત)

ભારતનું પ્રથમ સૌર મિશન : આદિત્ય L-1

તાજેતરમાં ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એસ્ટ્રોફિઝિક્સે વિઝિબલ લાઈન એમિશન કોરોનાગ્રાફ, આદિત્ય–L-1 પર મુખ્ય પેલોડને ISROને સોંપ્યું છે.

- ISRO એક એવા સ્પેસ પ્રોજેક્ટ પર કામ કરી રહ્યું છે જે સુર્યનો અભ્યાસ કરશે. આ પ્રોજેક્ટનું નામ 'આદિત્ય L-1' છે.
- ISROના અધ્યક્ષે તાજેતરમાં જાહેરાત કરી હતી કે અવકાશયાન આ વર્ષે જૂન અથવા જુલાઈમાં લોન્ચ કરવામાં આવશે.

આદિત્ય L-1 શું છે ?

આદિત્ય L1 એ સૂર્ય–પૃથ્વી પ્રણાલીના લેગ્રેન્જિયન/લાગ્રેન્જિયન પોઈન્ટ-L1થી સુર્યનો અભ્યાસ કરવા માટેનું પ્રથમ અવકાશ આધારિત મિશન છે.

- જે પૃથ્વીથી આશરે 1.5 મિલિયન કિલોમીટર દૂર છે.
- આ પ્રોજેક્ટ શરૂઆતમાં 'આદિત્ય - 1' તરીકે પ્રસ્તાવિત કરવામાં આવ્યો હતો જે એક જ પેલોડ વહન કરતો 400 કિગ્રા વર્ગનો ઉપગ્રહ, વિઝિબલ એમિશન લાઈન કોરોનાગ્રાફ (VELC) છે.
- જોકે તેનું નામ બદલીને 'આદિત્ય L1 મિશન' રાખવામાં આવ્યું છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

ઉદ્દેશ્ય

આદિત્ય L1 મિશનનો ઉદ્દેશ્ય નીચે મુજબના અભ્યાસ કરવાનું છે :

(a) સૂર્યનો કોરોના,

(b) સૂર્યનો ફોટોસ્ફિયર,

(c) ક્રોમોસ્ફિયર

(d) સૌર ઉત્સર્જન

(e) સૌર પવન અને સૌર જ્વાળાઓ (આ પવનો સૂર્યના પ્લાઝમાના વિસ્તરણને કારણે સર્જાય છે)

(f) કોરોનલ માસ ઈજેક્શન (CMES)

- આદિત્ય - L1 મિશન ઉપર દર્શાવ્યા મુજબનો અભ્યાસ કરશે અને સમગ્ર સૂર્યની છબી બનાવશે.

પ્રક્ષેપણ યાન અથવા લોન્ચ વ્હીકલ

આદિત્ય L1 ને 7 પેલોડ (ઉપકરણો)ની સાથે 'Polar Satellite Launch Vehicle' (PSLV)નો ઉપયોગ કરીને લોન્ચ કરવામાં આવશે.

- આ સાત પેલોડ નીચે મુજબના છે :

(1) વિઝિબલ એમિશન લાઈન કોરોનાગ્રાફ (VELC)

(2) સૌર અલ્ટ્રાવાયોલેટ ઈમેજિંગ ટેલિસ્કોપ (SUIT)

(3) આદિત્ય સોલાર વિન્ડ પાર્ટિકલ એક્સપેરિમેન્ટ (ASPEX)

(4) હાઈ એનર્જી L1 ઓર્બિટીંગ એક્સ–રે સ્પેક્ટ્રોમીટર (HEL1OS)

(5) આદિત્ય માટે પ્લાઝમાં એનાલાઈઝર પેકેજ (PAPA)

(6) અદ્યતન ટ્રાઈ–એક્સિસ હાઈ રિઝોલ્યુશન ડિજિટલ મેગ્નોમીટર

(7) સોલાર લો એનર્જી એક્સ–રે સ્પેક્ટ્રોમીટર (SOLEXS)

VELC પેલોડની વિશેષતાઓ અને મહત્વ

સૂર્યના વિવિધ પાસાઓનો અભ્યાસ કરવા માટે રચાયેલ સાત સાધનોમાં VELC મુખ્ય પેલોડ હશે અને ભારતમાં બાંધવામાં આવેલા સૌથી સચોટ સાધનોમાંનું એક છે.

- તેની કલ્પના અને ડિઝાઈનને સૌર એસ્ટ્રોફિઝિક્સ સંબંધિત રહસ્યોને ઉકેલવામાં મદદ કરવામાં 15 વર્ષ લાગ્યા છે.
- તે કોરોનાના તાપમાન, વેગ અને ઘનતા તેમજ કોરોના હીટિંગ અને સોલાર વિન્ડ પ્રવેગને કારણે થતી પ્રક્રિયાઓનો અભ્યાસ કરવામાં મદદ કરશે.
- તે સ્પેસ વેધર ચાલકોના અભ્યાસ તેમજ કોરોનાના ચુંબકીય ક્ષેત્રના માપન અને કોરોનલ માસ ઈજેક્શનના ઉત્ક્રાંતિ અને ઉત્પત્તિમાં પણ મદદ કરશે.

L-1 શું છે ?

L1નો અર્થ 'લેગ્રેન્જિયન પોઈન્ટ 1' (Lagrangian Point-1) છે, જે પૃથ્વી–સૂર્ય પ્રણાલીની ભ્રમણકક્ષાના પાંચ બિંદુઓમાંથી એક છે.

Lagrangian Point શું છે ?

Lagrangian Point એ અવકાશમાં ચોક્કસ સ્થાનો છે. જ્યાં પૃથ્વી અને ચંદ્ર અથવા પૃથ્વી અને સૂર્ય જેવા બે મોટા એકમોના ગુરુત્વાકર્ષણ બળ, ઉપગ્રહ જેવા નાના પદાર્થ દ્વારા અનુભવતા કેન્દ્રત્યાગી બળને સંતુલિત કરે છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

- ત્રિ–પરિમાણીય અવકાશમાં એકબીજાની ફરતે ભ્રમણકક્ષામાં બે મોટા એકમોની આસપાસ L1, L2, L3, L4 અને L5 લેબલવાળા <u>પાંચ Lagrangian</u> બિંદુઓ/પોઈન્ટ છે.
- આ બિંદુઓ પર મૂકવામાં આવેલી કોઈપણ વસ્તુ પૃથ્વી અને સૂર્ય તરફ સમાન રીતે ખેંચાતી અનુભવશે અને પૃથ્વી સાથે સૂર્યની આસપાસ ફરશે.
- L1, L2 અને L3 એ રેખા પર સ્થિત છે જે બે મોટા એકમને જોડે છે અને તે અસ્થિર સંતુલન બિંદુઓ છે, એટલે કે ત્યાં મુંકવામાં આવેલ પદાર્થ સતત પ્રોપલ્શન વિના તે સ્થિતિમાં રહેશે નહીં.
- બીજી બાજુ L4 અને L5 બે મોટા એકમ અને તેમના બેરીસેન્ટર દ્વારા રચાયેલા ટેટ્રાહેડ્રોનના ત્રીજા ખુણા પર સ્થિત છે અને તે સ્થિર સંતુલન બિંદુ S છે, એટલે કે ત્યાં મુકવામાં આવેલ પદાર્થ પ્રોપલ્શન વિના તે સ્થિતિમાં રહેશે નહીં.

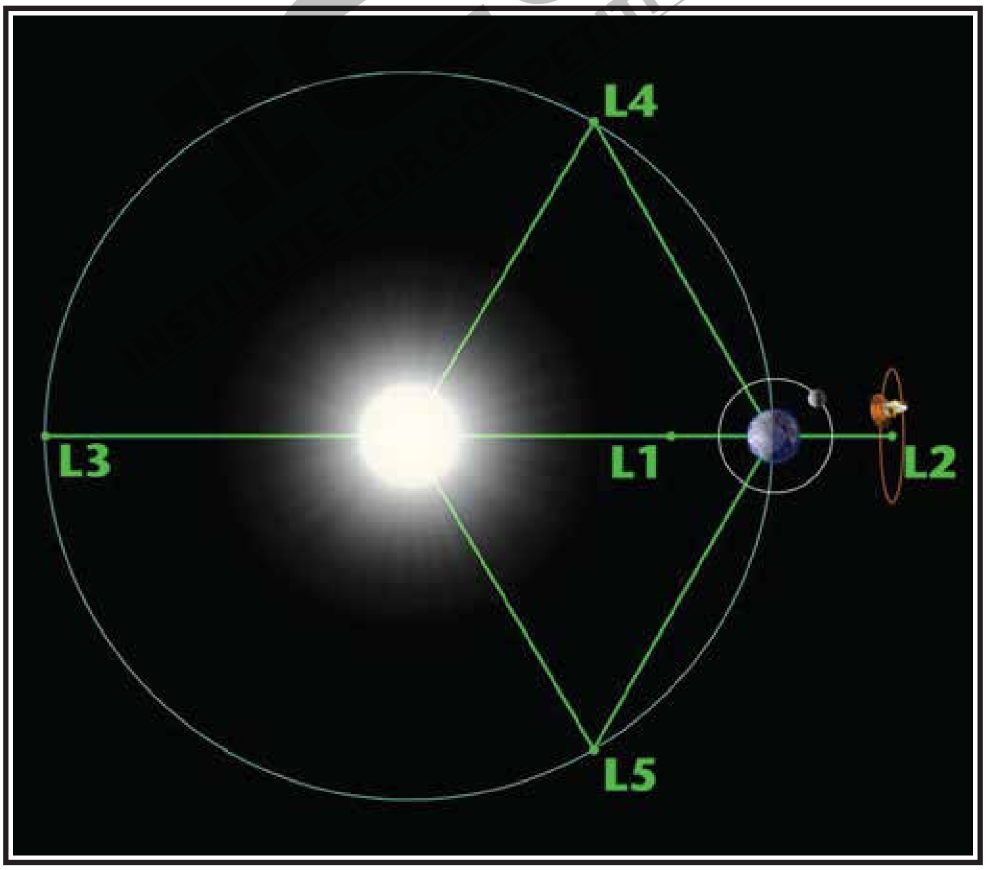

L-1

પ્રથમ લેગ્રેન્જ પોઈન્ટ/બિંદુ પૃથ્વી અને સૂર્યની વચ્ચે સ્થિત છે, જે આ બિંદુએ ઉપગ્રહોને સૂર્યનું સતત દશ્ય આપે છે, સૌર હેલિઓસ્ફેરિક ઓબ્ઝર્વેટરી (SOHLO), એક નાસા અને યુરોપિયન સ્પેસ એજન્સી ઉપગ્રહ કે જેને સૂર્યનું નિરીક્ષણ કરવાનું કામ સોંપવામાં આવ્યું છે. તે પૃથ્વીથી લગભગ 1.5 મિલિયન કિલોમીટર દૂર પ્રથમ લેગ્રેન્જ બિંદુની ભ્રમણકક્ષા કરે છે.

L-2

બીજો લેગ્રેન્જ પોઈન્ટ પૃથ્વીથી લગભગ સમાન અંતરે છે, પરંતુ તે પૃથ્વીની પાછળ સ્થિત છે. પૃથ્વી હંમેશા બીજા લેગ્રેન્જ પોઈન્ટ અને સૂર્યની વચ્ચે હોય છે. સૂર્ય અને પૃથ્વી એક જ લાઈનમાં હોવાથી આ સ્થાન પરના ઉપગ્રહોને સૂર્ય અને પૃથ્વીમાંથી ગરમી અને પ્રકાશને રોકવા માટે માત્ર એક હીટ કવચની જરૂર છે. સ્પેસ ટેલિસ્કોપ માટે તે સારું સ્થાન છે.

L-3

ત્રીજો લેગ્રેન્જ પોઈન્ટ સૂર્યની બીજી બાજુએ પૃથ્વીની સામે છે, જેથી સૂર્ય હંમેશા તેની અને પૃથ્વીની વચ્ચે રહે છે. આ સ્થિતિમાં ઉપગ્રહ પૃથ્વી સાથે કોમ્યુનિકેશન કરી શકશે નહીં.

L4 અને L5

અત્યંત સ્થિર ચોથા અને પાંચમાં લેગ્રેન્જ બિંદુઓ પૃથ્વીના સૂર્યની આસપાસના ભ્રમણકક્ષાના માર્ગમાં છે, જે પૃથ્વીથી 60 ડિગ્રી આગળ અને પાછળ છે.

નોંધ : (1) લેગ્રેન્જ પોઈન્ટ એ વિશિષ્ટ સ્થાનો છે જ્યાં ઉપગ્રહ પૃથ્વીની સાપેક્ષ સ્થિર રહેશે કારણ કે ઉપગ્રહ અને પૃથ્વી સૂર્યની આસપાસ ફરે છે.

(2) L1 અને L2 અનુક્રમે પૃથ્વીની દિવસ અને રાત્રિ બાજુઓ પર સ્થિત છે. L3 સુર્યની બીજી બાજુએ પૃથ્વીની સામે છે. L4 અને L5 એ જ ભ્રમણકક્ષામાં 60 ડિગ્રી આગળ અને પાછળ છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

પૃથ્વીનો આંતરિક ભાગ (Inner Code of the Earth)

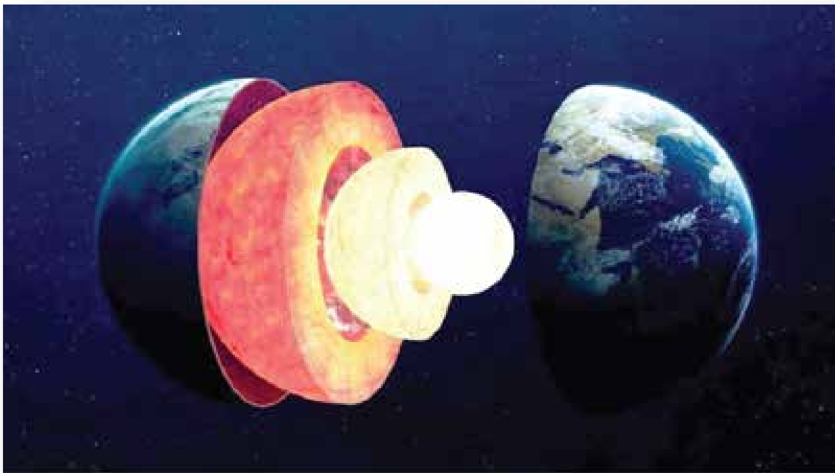

તાજેતરના એક નવા અભ્યાસ મુજબ પૃથ્વીનો આંતરિક ભાગ તેની સપાટી કરતા વધુ ઝડપથી ફરતો બંધ થઈ ગયો છે, એટલે કે તે હવે ધીમી ગતિએ ફરે છે.

- પ્રસિદ્ધ જર્નલ નેચર જીઓસાયન્સમાં તાજેતરનું આ સંશોધન પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ અભ્યાસમાં છેલ્લા છ દાયકામાં આવેલા ધરતીકંપોના સિસ્મક તરંગોની તપાસ કરવામાં આવી છે.

- આ સિગ્નલોના સમય અને પ્રસારમાં થતા ફેરફારોનું વિશ્લેષણ કરીને તેઓ આંતરિક કોરોના પરિભ્રમણનું અનુમાન લગાવી શકે છે.
- જે આવરણ અને બાકીના ગ્રહથી સ્વતંત્ર રીતે ફરતું હોવાનું માનવામાં આવે છે.
- 1970ના દાયકાના પ્રારંભમાં આંતરિક ભાગ બાકીના ગ્રહો કરતા સહેજ ઝડપથી સ્પિન કરવાનું શરૂ કર્યું હતું. પરંતુ 2009ની આસપાસના પૃથ્વીના પરિભ્રમણ સાથે સુમેળ કરતા પહેલા ધીમો પડી ગયો છે.
- આંતરિક કોર હવે સપાટી કરતા વધુ ધીમે ફરે છે. આગામી સંક્રમણ 2040ના દાયકાના મધ્યમાં થઈ શકે છે.
- પરિણામો સૂચવે છે કે પૃથ્વીનો આંતરિક ભાગ સરેરાશ દર 60-70 વર્ષે તેની પરિભ્રમણ ગતિમાં ફેરફાર કરે છે.
- આ અભ્યાસ કેટલાક સંશોધકોને એકીકૃત ગતિશિલ પ્રણાલી તરીકે સમગ્ર પૃથ્વીનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા મોડલ વિકસાવવા અને તેનું પરીક્ષણ કરવા પ્રેરિત કરી શકે છે.
- આંતરિક ભાગની ધીમી ગતિ ગ્રહોની પરિભ્રમણ ગતિ તેમજ કોર કેવી રીતે વિકસિત થાય છે તેના પર અસર કરી શકે છે.

પૃથ્વીનો આંતરિક ભાગ

તે પૃથ્વીનું સૌથી અંદરનું સ્તર છે. તે પ્લુટોના કદ જેટલા ગરમ લોખંડનો ગોળો છે.

- પૃથ્વીના અન્ય ઉપલા સ્તરો દ્વારા તેના પર નાખવામાં આવેલા વજનના દબાણને કારણે આંતરિક કોર નક્કર છે.
- તે બાહ્ય કોરથી અલગ છે, જે પ્રવાહી છે.
- આપણે જે સપાટી પર રહીએ છીએ તેની લગભગ 5000 કિલોમીટર (3100 માઈલ) નીચે આંતરિક કોર મુક્તપણે ફરી શકે છે કારણ કે ત્યાં પ્રવાહી ધાતુ બાહ્ય કોરમાં તરે છે.
- આંતરિક ભાગની સરેરાશ ત્રિજ્યા 1220 કિ.મી. છે.
- આંતરિક અને બાહ્ય કોરો વચ્ચેની સીમા પૃથ્વીની સપાટીથી લગભગ 5150 કિ.મી. નીચે સ્થિત છે.
- આ સિમાને '**Lehman Seismic Discontinuity**' છે.
- તેનું તાપમાન 7,200 થી 8,500° F (અથવા 4000° થી 4700°C) વચ્ચે છે.

પૃથ્વીના ત્રણ સ્તરો

પૃથ્વી સપાટીથી તેના કેન્દ્ર સુધીના ત્રણ ભાગ પાડ્યા છે. જે નીચે મુજબ છે :

(1) મૃદાવરણ (Lithosphere)

(2) મિશ્રાવરણ (મેન્ટલ)

(3) ભૂગર્ભ (Core)

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

મૃદાવરણ

આ આવરણ પૃથ્વી સપાટીનું ઉપરનું આવરણ છે, જે માટીના સ્તરો કે ખડક સ્તરોનું બનેલું છે.

- તેને મૃદાવરણ કે ભૂકવચ પણ કહેવામાં આવે છે.
- પૃથ્વીનો આ પોપડો આશરે સરેરાશ 33 કિમીની જાડાઈ ધરાવે છે. ભૂમિ ખંડોની નીચે તેની જાડાઈ 30 કિમી સુધી અને મહાસાગરોની નીચે તેની જાડાઈ 5 કિમી છે.
- મુખ્ય પર્વતીય ક્ષેત્રોમાં તેની જાડાઈ ખૂબ વધારે છે. હિમાલય પર્વત શ્રેણી નીચે તેની જાડાઈ આશરે 70 કિ.મી. છે.
- પૃથ્વી સપાટીની નજીકના ભાગમાં પ્રસ્તર ખડકોનું પાતળું સ્તર છે. આ સ્તરના નીચેના બે પેટા વિભાગ પડે છે : (1) ભૂકવચ (Sial) અને (2) ભૂરસ (Sima).
- સિયાલ સ્તર ગ્રેનાઈટ ખડકોનો બનેલો છે. તેમાં સિલિકા (Silica) અને એલ્યુમિનિયમ (Alluminium) (Si + AL = Sial) વધુ માત્રામાં પ્રાપ્ત થાય છે.
- આ સ્તરની સરેરાશ ઘનતા 2.75 થી 2.90ની છે. ભૂમિખંડોની રચના સિયાલથી થયેલી મનાય છે.

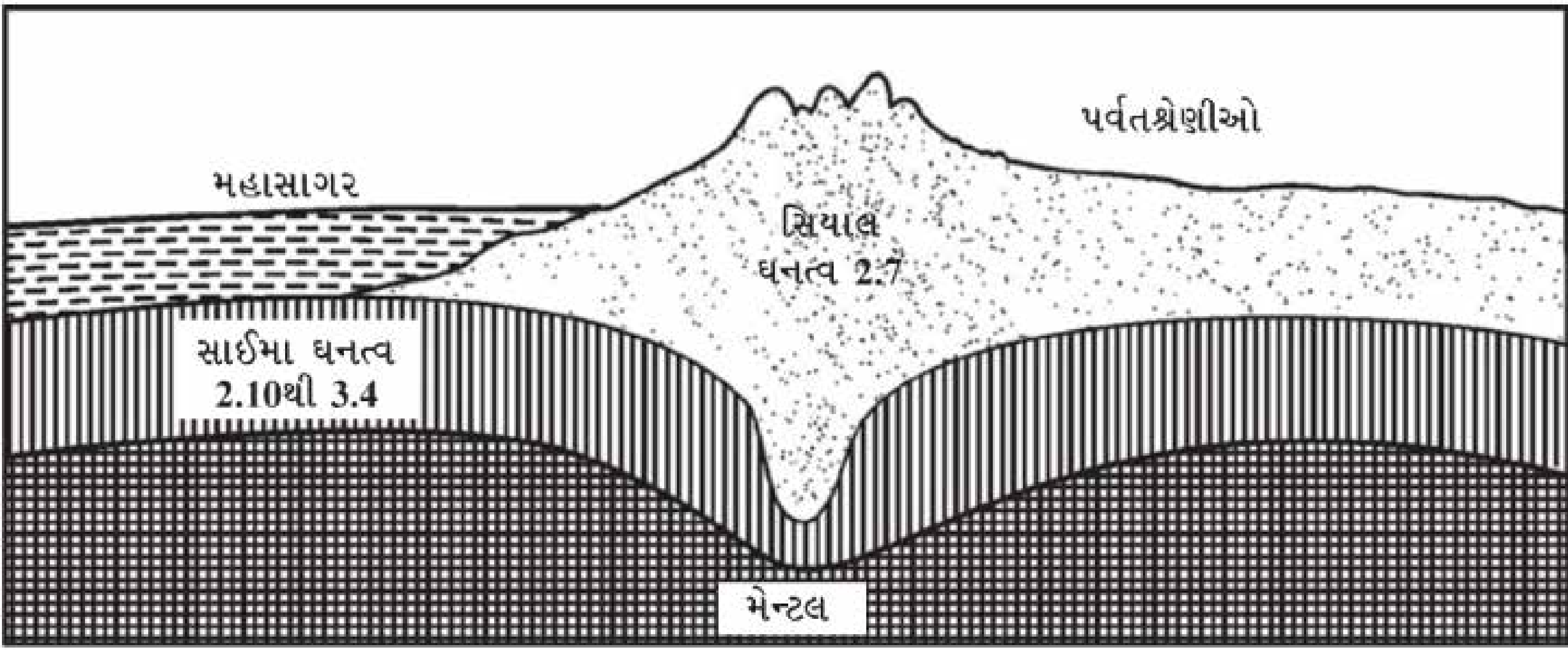

- સિયાલની નીચે આવેલા સ્તરમાં સિલિકા અને મેગ્નેશિયમના તત્વો વિશેષ છે. તેથી Silica અને Magnesiumના પ્રથમ બે–બે અક્ષરો Si અને Ma પરથી આ સ્તર 'સાઈમા' (Sima) તરીકે ઓળખાય છે.
- તે બેસાલ્ટ ખડકોનું બનેલું છે : તેમાં ઘનતા આશરે 2.9 થી 4.7 છે. આ સ્તરની ઊંડાઈ આશરે 1000 કિમી છે.
- સિયાલ અને સાઈમા સ્તરો માનવ તથા પ્રકૃતિના કાર્યક્ષેત્ર ગણાય છે, જે જીવસૃષ્ટિ માટે અગત્યના છે.

JOIN Our Official Telegram ચેનલ t.me/icerajkotofficial CLICK HERE
icerajkot

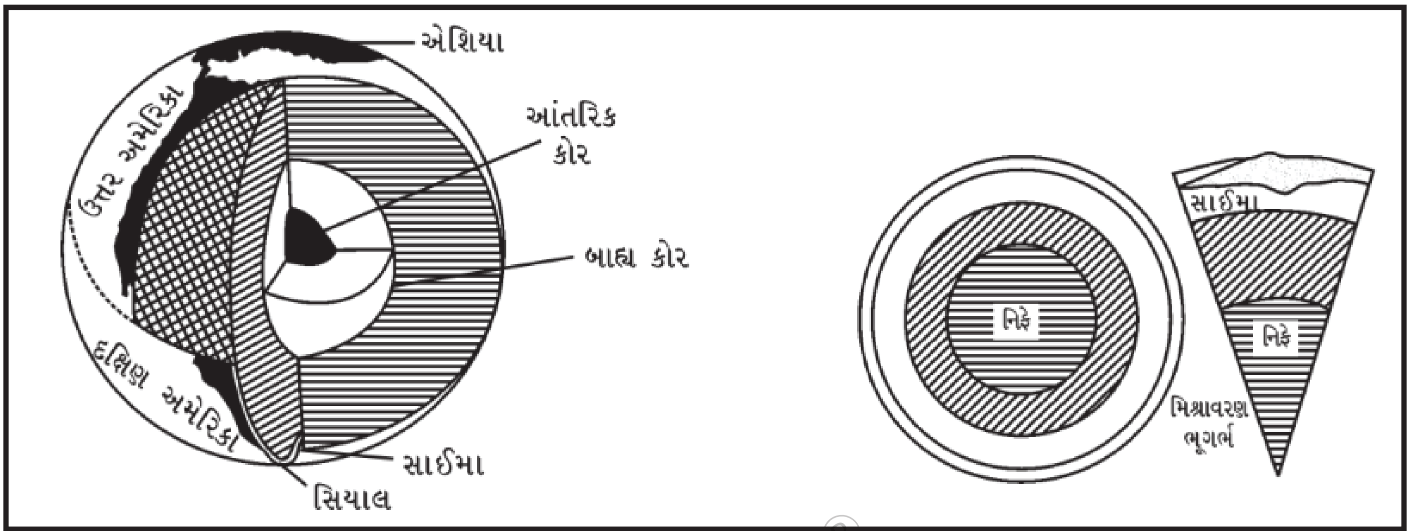

મિશ્રાવરણ (મેન્ટલ)

મૃદાવરણની નીચે આવેલા આ આવરણની જાડાઈ 2900 કિમી છે. તે મિશ્ર ખનીજ દ્રવ્યનું બનેલું હોવાથી તેને 'મિશ્રાવરણ' કહે છે.

- મેન્ટલની શરૂઆતનું પડ 'એસ્થેનોસ્ફિયર' (Asthenosphere) કહેવાય છે.
- તેની જાડાઈ આશરે 700 કિમી છે. આ સ્તરમાં લગભગ 3.5 ઘનતા બેસાલ્ટ ખડકો વધુ પ્રમાણમાં છે. અહીં પદાર્થો મેગ્મા સ્વરૂપમાં છે. આ એસ્થેનોસ્ફિયર ઉપર ભૂકવચ તરે છે.

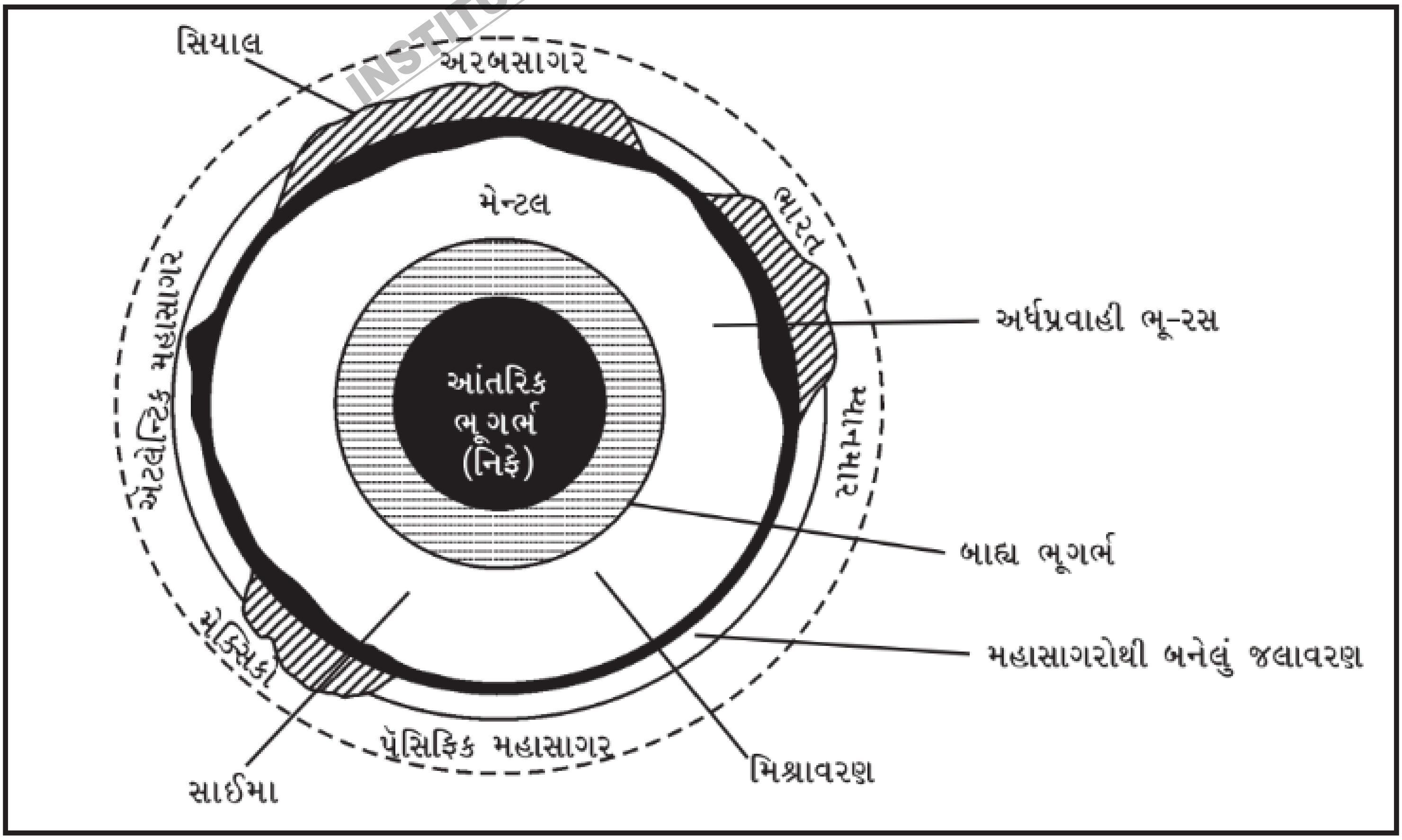

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

ભૂગર્ભ (Core)

મેન્ટલથી પૃથ્વીના કેન્દ્ર સુધીનો વિસ્તાર <u>ભૂ–ગર્ભ</u> તરીકે ઓળખાય છે.

- ભૂગર્ભનો વિસ્તાર આશરે 2900 કિમીની ઊંડાઈથી લઈ પૃથ્વીના કેન્દ્ર (6370) કિમી સુધી છે.
- આ સ્તરમાં નિકલ અને ખનીજ દ્રવ્યો મુખ્ય છે. આ સ્તરમા બે ઉપવિભાગ છે : <u>(1) આંતરિક ભૂગર્ભ</u> અને <u>(2) બાહ્ય ભૂગર્ભ</u>.
- આંતરિક ભૂગર્ભને <u>'નિફે' (Nife)</u> કહેવામાં આવે છે.
- પૃથ્વીનું ગુરુત્વાકર્ષણ બળ, ચુંબકીય બળ અને તેનો સ્થિરતાનો ગુણ આ ધાતુપિંડ અથવા ભૂ–ગર્ભ (Core)ને આભારી છે.

1.	વર્ષ 2022નો ICCનો 'ક્રિકેટર ઓફ ધ યર એવોર્ડ' કોને એનાયત થયો છે ? (A) શ્રી વિરાટ કોહલી (B) શ્રી બાબર આઝમ (C) શ્રી બેન સ્ટોક્સ (D) શ્રી પેટ કમિન્સ	(B)
2.	વર્ષ 2022નો ICCનો 'વિમેન્સ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર' એવોર્ડ કોને એનાયત થયો છે ? (A) સુશ્રી એલિસા હેલી (B) સુશ્રી નેટ સાયવર (C) સુશ્રી એલિસ પેરી (D) સુશ્રી સ્મૃતિ માંધાના	(B)
3.	વર્ષ 2022નો ICC 'મેન્સ વન–ડે ક્રિકેટર ઓફ ધ યર' એવોર્ડ કોને એનાયત થયો છે ? (A) શ્રી બાબર આઝમ (B) શ્રી રોહિત શર્મા (C) શ્રી સુર્ય કુમાર યાદવ (D) શ્રી શકીબ અલ હસન	(A)
4.	વર્ષ 2022નો ICCનો 'મેન્સ T-20 ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર' એવોર્ડ કોને એનાયત થયો છે ? (A) શ્રી શુભમન ગીલ (B) શ્રી ઈશાન કિશન (C) શ્રી રિષભ પંત (D) શ્રી સુર્ય કુમાર યાદવ	(D)
5.	વર્ષ 2022નો ICCનો 'વિમેન્સ ઈમર્જિંગ ક્રિકેટર ઓફ ધ યર' એવોર્ડ કોને એનાયત થયો છે ? (A) સુશ્રી દીપ્તિ શર્મા (B) સુશ્રી પુનમ યાદવ (C) સુશ્રી રેણુકા સિંહ (D) સુશ્રી સ્મૃતિ માંધાના	(C)
6.	તાજેતરમાં ISROએ ભારતના પ્રથમ સૌર મિશનને ટૂંક સમયમાં લોન્ચ કરવાની જાહેરાત કરી છે. આ મિશનનું નામ જણાવો ? (A) આદિત્ય L-1 (B) ISRO L-1 (C) આર્યભટ્ટ L-1 (D) વિક્રમ L-1	(A)
7.	તાજેતરમાં એક નવા સંશોધન મુજબ પૃથ્વીનો કયો ભાગ તેની સપાટી કરતા વધુ ઝડપથી ફરતો બંધ થઈ ગયો છે, એટલે કે હવે તે ધીમી ગતીએ ફરે છે ? (A) પૃથ્વીનો બાહ્ય ભાગ (B) પૃથ્વીનો આંતરિક ભાગ (C) (A) અને (B) બંને (D) આવું કોઈ સંશોધન નથી થયું	(B)
8.	પૃથ્વીનું ભૂગર્ભ _____ નામે ઓળખાય છે. (A) સિયાલ (B) નિફે (C) સાઈમા (D) મેન્ટલ	(B)

ICE® INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

દિવસ મહિમા : 30 જાન્યુઆરી, (1) શહીદ દિન (મહાત્મા ગાંધી પૂણ્યતિથિ) (2) રાષ્ટ્રીય કુષ્ઠરોગ નિવારણ દિન

રાષ્ટ્રીય કુષ્ઠરોગ નિવારણ દિન

ભારતમાં દર વર્ષે 30 જાન્યુઆરીના રોજ 'રાષ્ટ્રીય કુષ્ઠરોગ નિવારણ દિવસ' (રક્તપિત નિવારણ દિવસ) તરીકે ઉજવવામાં આવે છે.

- વર્ષ 1955માં સરકારે રાષ્ટ્રીય રક્તપિત નિયંત્રણ કાર્યક્રમ શરૂ કર્યો હતો. જેને વર્ષ 1982માં 'રાષ્ટ્રીય રક્તપિત નાબૂદી કાર્યક્રમ' (રાષ્ટ્રીય કુષ્ઠરોગ નિવારણ દિવસ) નામ આપવામાં આવ્યું હતું.
- આ દિવસની ઉજવણીનો મુખ્ય ઉદ્દેશ ભારતમાંથી રક્તપિત નાબૂદ કરવાનો છે.
- રક્તપિત્ત એક ચેપી રોગ છે જે મુખ્યત્વે માઈક્રોબેક્ટેરિયમ લીપ્રાય (Mycobacterium liprae) દ્વારા થાય છે.
- રોગના લક્ષણો ચેપ પછી સરેરાશ પાંચ વર્ષના લાંબા ગાળા પછી જોવા મળે છે કારણ કે માઈક્રોબેક્ટેરિયમ લીપ્રાય ધીરે–ધીરે વધે છે. જે મુખ્યત્વે ત્વચા, શ્વસન અંગો, આંખો અને શરીરના અન્ય ભાગોને અસર કરે છે.
- આ રોગના કેસની વહેલી જાણકારી અને ઉપચાર એ રક્તપિત્ત નાબૂદીની ચાવી છે, કારણ કે રક્તપિત્ત દર્દીઓની વહેલી તપાસ ચેપના સ્ત્રોતોને ઘટાડશે અને રોગના સંક્રમણને પણ અટકાવશે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EX

ICC વિમેન્સ અન્ડર-19 ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપ - 2023 : ભારત ચેમ્પિયન

જાન્યુઆરી 2023માં દક્ષિણ આફ્રિકાની યજમાની હેઠળ 'અંડર-19 વિમેન્સ T-20 વર્લ્ડ કપનું' પ્રથમ વખત આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

- આ વર્લ્ડ કપની ફાઈનલ મેચ ભારત અને ઈંગ્લેન્ડ વચ્ચે નોર્થ વેસ્ટ ક્રિકેટ સ્ટેડિયમ સેડગર્સ પાર્ક, પોચેફસ્ટરૂમ ખાતે યોજાઈ હતી.
- આ ફાઈનલ મેચમાં ભારત ઈંગ્લેન્ડને 7 વિકેટે પરાજય આપી ચેમ્પિયન બન્યું હતું.

- આ સાથે ભારત આ ટુર્નામેન્ટ જીતનારો પ્રથમ દેશ બની ગયો છે.
- ઈંગ્લેન્ડની ટીમ પ્રથમ દાવમાં માત્ર 68 રનમાં ઓલઆઉટ થઈ હતી. જવાબમાં ભારતે 14 ઓવરમાં ત્રણ વિકેટ ગુમાવી લક્ષ્યાંક મેળવી લીધો હતો.
- ફાઈનલ મેચમાં તિતસ સાધુ પ્લેયર ઓફ ધ મેચ બન્યા હતા.
- જ્યારે પ્લેયર ઓફ ધ ટુર્નામેન્ટ અથવા મેન ઓફ ધ સિરીઝ ગ્રેસ સ્ક્વિન્સ બન્યા હતા.
- અંડર-19 વર્લ્ડ કપમાં ભારતીય ટીમના કેપ્ટન સુશ્રી શેફાલી વર્મા હતા.
- વિમેન્સ અન્ડર-19 ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપ 2023માં સૌથી વધુ રન ભારતના સુશ્રી શ્વેતા સેહરાવને (297 રન) ફટકાર્યા હતા. જ્યારે સૌથી વધુ વિકેટ ઓસ્ટ્રેલિયાના સુશ્રી મેગી કલાર્ક (12 વિકેટ)એ ઝડપી હતી.

નોંધ : વર્લ્ડ કપ જીત્યા બાદ BCCIએ ટીમ અને સપોર્ટ સ્ટાફને 5 કરોડ રૂપિયા આપવાની જાહેરાત કરી હતી.

હોકી વર્લ્ડ કપ 2023 : જર્મની ચેમ્પિયન

તાજેતરમાં 13 જાન્યુઆરી થી 29 જાન્યુઆરી, 2023 દરમિયાન ભારતમાં ઓડિશાના ભુવનેશ્વર અને રાઉરકેલા ખાતે મેન્સ હોકી વર્લ્ડ કપ 2023નું આયોજન થયું હતું.

- 2023 મેન્સ FIH હોકી વર્લ્ડ કપ અથવા હોકી વર્લ્ડ કપ 2023 એ 15મો હોકી વર્લ્ડ કપ હતો.
- આ વર્લ્ડ કપની ફાઈનલ મેચમાં બેલ્જિયમને પરાજય આપીને જર્મનીએ વર્લ્ડ કપ જીતી લીધો છે.
- ફાઈનલ મેચ ભૂવનેશ્વરના કલિંગા સ્ટેડિયમમાં યોજાઈ હતી.
- જેમાં ચાર ક્વાર્ટર દરમિયાન સ્કોર 3-3થી બરાબરી રહ્યા બાદ પેનલ્ટી શૂટઆઉટમાં જર્મનીએ 5-4થી વિજય મેળવ્યો હતો.
- આ સાથે જર્મનીએ હોકી વર્લ્ડ કપનું આ ત્રીજું ટાઈટલ જીત્યું છે.

હોકી વર્લ્ડ કપ 2023ના કેટલાક મુખ્ય તથ્યો

હોકી વર્લ્ડ કપ 2023 ઓડિશા રાજ્યમાં ભૂવનેશ્વરના 'કલિંગા સ્ટેડિયમ' અને રાઉરકેલામાં 'બિરસા મુંડા ઈન્ટરનેશનલ હોકી સ્ટેડિયમ' ખાતે યોજાયો હતો.

- આ વર્લ્ડ કપમાં નેધરલેન્ડ ત્રીજા સ્થાને રહ્યું હતું. તથા ઓસ્ટ્રેલિયા ચોથા સ્થાને રહ્યું હતું.
- આ વર્લ્ડ કપમાં સૌથી વધુ ગોલ ઓસ્ટ્રેલિયાના જેરેમી હેવર્ડએ કર્યા હતા. તેમણે કુલ 9 ગોલ કર્યા હતા.

- જ્યારે સૌથી વધુ ગોલ કરનાર ટીમ નેધરલેન્ડ હતી. નેધરલેન્ડની ટીમે કુલ 32 ગોલ કર્યા હતા.
- આ ટુર્નામેન્ટમાં જર્મનીના શ્રી નિક્લસ વેલેનને આ વર્લ્ડ કપના 'બેસ્ટ પ્લેયર' જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા.
- જ્યારે બેસ્ટ યુવા ખેલાડી દક્ષિણ આફ્રિકાના મુસ્તફા કાસીમ અને બેસ્ટ ગોલ કીપર બેલ્જિયમના વિન્સેન્ટ વનાશને જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા.
- આ વર્લ્ડ કપનું માસ્કોટ 'Olly' હતું. જે વર્ષ 2018માં પણ હતું. આ માસ્કોટ 'ઓલી' ધ ટર્ટલ એ ઓલિવ રિડલી કાચબાનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. ઓડિશામાં ઓલિવ રિડલી કાચબા લુપ્ત થવાના આરે છે.
- આ વર્લ્ડ કપમાં ભારતીય ટીમના કેપ્ટન તરીકે શ્રી હરમનપ્રીત સિંહની પસંદગી કરવામાં આવી હતી.

હોકી વર્લ્ડ કપ

હોકી વર્લ્ડ કપનો પ્રારંભ વર્ષ 1971થી થયો હતો.

- વર્ષ 1978થી આ વર્લ્ડ કપ દર ચાર વર્ષે યોજાય છે.
- આ વર્લ્ડ કપ સૌથી વધુ પાકિસ્તાને ચાર વખત જીત્યો છે.
- ભારત આ વર્લ્ડ કપમાં 1975માં ચેમ્પિયન બન્યું હતું.

હોકી વર્લ્ડ કપનું આયોજન

ક્રમ	વર્ષ	યજમાન દેશ	વિજેતા	રનર્સ અપ
1	1971	બાર્સેલોના (સ્પેન)	પાકિસ્તાન	સ્પેન
3	1975	કુઆલા લુમ્પુર (મલેશિયા)	ભારત	પાકિસ્તાન
13	2014	હેગ (નેધરલેન્ડ્સ)	ઓસ્ટ્રેલિયા	નેધરલેન્ડ્સ
14	2018	ભૂવનેશ્વર (ભારત)	બેલ્જિયમ	નેધરલેન્ડ્સ
15	2023	ભૂવનેશ્વર અને રાઉરકેલા (ભારત)	જર્મની	બેલ્જિયમ

નોંધ : (1) ભારતમાં 1982માં મુંબઈ, 2010માં નવી દિલ્હી, 2018માં ભૂવનેશ્વર અને 2023માં ભૂવનેશ્વર અને રાઉરકેલા એમ ચાર વખત હોકી વર્લ્ડ કપનું આયોજન થયું છે.

(2) હોકી વર્લ્ડ કપનું આયોજન 'International Hockey Federation (FIH)' દ્વારા કરવામાં આવે છે.

રાષ્ટ્રપતિ ભવનના મુગલ ગાર્ડનનું નામ બદલીને 'અમૃત ઉદ્યાન' રાખવામાં આવ્યું

આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવની થીમને ધ્યાનમાં રાખીને રાષ્ટ્રપતિ ભવન ખાતેના મુગલ ગાર્ડનનું નામ બદલીને 'અમૃત ઉદ્યાન' રાખવામાં આવ્યું છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

મુગલ (મુઘલ) ગાર્ડનનો ઈતિહાસ

મુગલ (મુઘલ) ગાર્ડન હવે અમૃત ઉદ્યાન જમ્મુ અને કાશ્મીરના મુગલ ગાર્ડન્સ, તાજમહાલની આસપાસના બગીચાઓ તથા ભારત અને પર્શિયાના લઘુચિત્રમાંથી પ્રેરણા મેળવે છે.

- એડવિન લ્યુટિયન્સે 1917માં મુઘલ ગાર્ડનની ડિઝાઈનને આખરી ઓપ આપ્યો હતો, પરંતુ વર્ષ 1928-1929 દરમિયાન જ વૃક્ષારોપણ કરવામાં આવ્યું હતું.
- તે 15 એકરમાં ફેલાયેલું છે અને તેમાં મુઘલ અને અંગ્રેજી બંને લેન્ડસ્કેપિંગ શૈલીઓનો સમાવેશ થાય છે.
- મુઘલો બગીચાઓની પ્રશંસા કરવા માટે જાણીતા હતા. બાબરનામામાં બાબર કહે છે કે તેનો પ્રિય પ્રકારનો બગીચો પર્શિયન ચાર બાગ શૈલી (શાબ્દિક રીતે ચાર બગીચા) છે.
- અફઘાનિસ્તાન, બાંગ્લાદેશ, ભારત અને પાકિસ્તાનમાં સંખ્યાબંધ મુઘલ બગીચાઓ છે.
- આ બગીચાઓને સત્તાવાર રીતે મુઘલ ગાર્ડન્સ નામ આપવામાં આવ્યું ન હતું, પરંતુ તે પર્શિયન બગીચાઓ, ખાસ કરીને ચારબાગ શૈલી જેવી જ સ્થાપત્ય શૈલીથી પ્રેરિત હતા. તેના પ્રભાવના લીધે મુઘલ ગાર્ડન પ્રખ્યાત બન્યું હતું.

નોંધ : પ્રાચીન ભારતના બગીચા ચાર શૈલીઓને અનુસરતા હતા : ઉદ્યાન, પરમદોધ્વન, વૃક્ષવાટિકા અને નંદનવન.

1.	ભારતમાં 'શહીદ દિન' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ? (A) 28 જાન્યુઆરી (B) 29 જાન્યુઆરી (C) 30 જાન્યુઆરી (D) 31 જાન્યુઆરી	(C)
2.	ભારતમાં કોની પુણ્યતિથિ 'શહિદ દિન' તરીકે ઉજવાય છે ? (A) શ્રી મહાત્મા ગાંધીજી (B) શ્રી વીર સાવરકર (C) શ્રી સુભાષચંદ્ર બોઝ (D) શ્રી લાલા લજપતરાય	(A)
3.	ભારતમાં 'રાષ્ટ્રીય કુષ્ઠરોગ નિવારણ દિન' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ? (A) 29 જાન્યુઆરી (B) 30 જાન્યુઆરી (C) 31 જાન્યુઆરી (D) 1 ફેબ્રુઆરી	(B)
4.	તાજેતરમાં પ્રથમ 'ICC વિમેન્સ અન્ડર-19 T-20 વર્લ્ડ કપ'નું આયોજન કયાં થયું હતું ? (A) દક્ષિણ આફ્રિકા (B) ઓસ્ટ્રેલિયા (C) ઈંગ્લેન્ડ (D) ભારત	(A)
5.	તાજેતરમાં યોજાયેલ પ્રથમ 'ICC વિમેન્સ અન્ડર-19 T-20 વર્લ્ડ કપ 2023'માં કઈ ટીમ ચેમ્પિયન બની છે ? (A) ઈંગ્લેન્ડ (B) ભારત (C) ઓસ્ટ્રેલિયા (D) પાકિસ્તાન	(B)
6.	તાજેતરમાં ભારતમાં ઓડિશાના ભૂવનેશ્વર અને રાઉરકેલામાં 'હોકી વર્લ્ડ કપ 2023'નું આયોજન થયું હતું. જેમાં કઈ ટીમ વિજેતા બની છે ? (A) જર્મની (B) નેધરલેન્ડ (C) બેલ્જિયમ (D) ઓસ્ટ્રેલિયા	(A)
7.	જર્મનીએ કઈ ટીમને પરાજય આપીને 'હોકી વર્લ્ડકપ 2023' જીતી લીધો છે ? (A) ઈંગ્લેન્ડ (B) ઓસ્ટ્રેલિયા (C) નેધરલેન્ડ (D) બેલ્જિયમ	(D)
8.	તાજેતરમાં રાષ્ટ્રપતિ ભવનના મુગલ(મુઘલ) ગાર્ડનનું નામ બદલીને કયું નામ રાખવામાં આવ્યું છે ? (A) અમૃત ઉદ્યાન (B) હિન્દ ઉદ્યાન (C) ભારત ઉદ્યાન (D) કર્તવ્ય ઉદ્યાન	(A)

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

નિષ્ક્રિય ઈચ્છા મૃત્યુ (Passive Euthanasia)

તાજેતરમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દેશમાં નિષ્ક્રિય ઈચ્છામૃત્યુ માટેની પ્રક્રિયાને સરળ બનાવવા માટે સંમત થઈ છે.

- જસ્ટિસ કે.એમ. જોસેફની આગેવાની હેઠળની પાંચ જજોની બંધારણીય બેંચ દેશમાં નિષ્ક્રિય ઈચ્છા મૃત્યુ માટેની પ્રક્રિયાને નોંધપાત્ર રીતે સરળ બનાવવા માટે સંમત થઈ છે.
- સુપ્રીમ કોર્ટે લિવિંગ વિલ (પ્રતિ સહી/લેખિત નિવેદન)ને પ્રમાણિત કરવા અથવા કાઉન્ટરસાઈન કરવા માટે ન્યાયિક મેજિસ્ટ્રેટની જરૂરિયાતને દૂર કરવાના અગાઉના નિર્ણયને રદ કર્યો હતો.
- નવી માર્ગદર્શિકા મુજબ દસ્તાવેજ પર હવે 'લિવિંગ વિલ'ના અમલકર્તા દ્વારા બે પ્રમાણિત સાક્ષીઓની હાજરીમાં સહી કરવામાં આવશે. પ્રાધન્યમાં સ્વતંત્ર અને નોટરી અથવા ગેઝેટેડ ઓફિસર સમક્ષ પ્રમાણિત કરવામાં આવશે.
- સુપ્રીમ કોર્ટના જણાવ્યા અનુસાર લિવિંગ વિલ સંબંધિત જિલ્લા અદાલતની દેખરેખ રાખવાને બદલે આ દસ્તાવેજ નેશનલ હેલ્થ ડિજિટલ રેકોર્ડનો ભાગ હશે જે દેશના કોઈપણ ભાગમાં હોસ્પિટલો અને ડોક્ટરો દ્વારા એક્સેસ કરી શકાય છે.
- જો હોસ્પિટલનું મેડિકલ બોર્ડ તબીબી સારવાર પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપવાનો ઈનકાર કરે છે તો દર્દીના પરિવારના સભ્યો સંબંધિત હાઈકોર્ટમાં અરજી કરી શકે છે. જે અંતિમ નિર્ણય લેવા માટે તબીબી નિષ્ણાતોના નવા બોર્ડની નિમણૂક કરે છે.
- નવી માર્ગદર્શિકા મુજબ બોર્ડે તેનો નિર્ણય 48 કલાકની અંદર જણાવવો જોઈએ. (અગાઉ કોઈ સમય મર્યાદા ન હતી)

નિષ્ક્રિય ઈચ્છામૃત્યુ

નિષ્ક્રિય ઈચ્છામૃત્યુ એ તબીબી સારવારને રોકવા અથવા પાછી ખેંચવાની ક્રિયા છે, જેમ કે વ્યક્તિને મૃત્યુની મંજૂરી આપવાના હેતુથી જીવન સહાયતા સાધનોને રોકવા અથવા પાછા ખેંચવા.

- તે સક્રિય અસાધ્યરોગથી વિપરીત છે, જેમાં જીવલેણ ઈન્જેક્શન આપવા જેવા સક્રિય હસ્તક્ષેપ દ્વારા પદાર્થ અથવા બાહ્ય બળ દ્વારા વ્યક્તિના જીવનને સમાપ્ત કરવાનો સમાવેશ થાય છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

ભારતમાં ઈચ્છામૃત્યુ

9 માર્ચ, 2018ના રોજ સુપ્રીમ કોર્ટના તત્કાલીન ચીફ જસ્ટિસ શ્રી દીપક મિશ્રાની અધ્યક્ષતામાં બનેલી પાંચ જજની બંધારણીય બેન્ચે ભારતમાં નિષ્ક્રિય ઈચ્છામૃત્યુને (એટલે કે અસાધ્ય બીમારીમાં પીડાતા દર્દીની તબીબી સારવાર પાછી ખેંચી લેવા માટેની) મંજૂરી આપી હતી.

- સુપ્રીમ કોર્ટે જણાવ્યું હતું કે, ગરિમાપૂર્ણ ઈચ્છામૃત્યુ એ વ્યક્તિનો મૂળભૂત અધિકાર છે. જેનો સમાવેશ અનુચ્છેદ 21 અંતર્ગત થાય છે.
- નોંધનીય છે કે સુપ્રીમ કોર્ટે નિષ્ક્રિય ઈચ્છામૃત્યુને મંજૂરી આપી હતી, સક્રિય ઈચ્છામૃત્યુ ને નહીં.

ઈચ્છામૃત્યુ શું છે ?

– ગંભીર અને અસાધ્ય રોગથી પીડાતી વ્યક્તિને છૂટકારા માટે ડોક્ટરની મદદથી તેની જિંદગીનો અંત લાવવાને ઈચ્છામૃત્યુ કહે છે.

ઈચ્છામૃત્યુના પ્રકાર

– ઈચ્છામૃત્યુના બે પ્રકાર છે : (1) સક્રિય ઈચ્છામૃત્યુ અને (2) નિષ્ક્રિય ઈચ્છામૃત્યુ.

ઈચ્છામૃત્યુ

સક્રિય ઈચ્છામૃત્યુ	નિષ્ક્રિય ઈચ્છામૃત્યુ
તેમાં દર્દીને ઝેર અથવા પેઈનકિલરના હેવી ડોઝ દ્વારા મૃત્યુ આપવામાં આવે છે.	તેમાં દર્દીની લાઈફ સપોર્ટિંગ સિસ્ટમ હટાવી લેવામાં આવે છે.

- આ બંનેમાંથી ભારતમાં નિષ્ક્રિય ઈચ્છામૃત્યુને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.
- નિષ્ક્રિય ઈચ્છામૃત્યુમાં લાઈફ સપોર્ટ સિસ્ટમ હટાવી દેવી, એન્ટિબાયોટિક દવાઓ બંધ કરવી અને કોમામાં રહેલી વ્યક્તિનું વેન્ટિલેટર દૂર કરવું..... જેવી રીતોનો સમાવેશ થાય છે.
- સુપ્રીમ કોર્ટે કાયમી બેભાનાવસ્થા (કોમા)માં જઈ શકે તેવી અસાધ્ય બીમારીથી પીડાતા દર્દીઓ દ્વારા કરાતી ઈચ્છામૃત્યુની માંગણીને યોગ્ય ગણી હતી.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

- જોકે ભારતમાં સક્રિય ઈચ્છામૃત્યુને પરવાનગી આપવામાં આવી નથી.
- ભારત સહિતના મોટાભાગના દેશોમાં સક્રિય ઈચ્છામૃત્યુને અપરાધ માનવામાં આવે છે.

મહત્વ

- **ગૌરવપૂર્ણ મૃત્યુ :** ભારતીય બંધારણનો અનુચ્છેદ 21 સ્પષ્ટપણે ગૌરવ સાથે જીવવાની જોગવાઈ કરે છે. વ્યક્તિને ગૌરવ સાથે જીવન જીવવાનો અધિકાર છે. અને જો તે ધોરણ તે લઘુત્તમ સ્તરથી નીચે આવતું હોય તો વ્યક્તિને તેનું જીવન સમાપ્ત કરવાનો અધિકાર મળવો જોઈએ.
- **પીડાનો અંત :** ઈચ્છામૃત્યુ વ્યક્તિના અસહ્ય ભારે પીડા અને વેદનાને દૂર કરવાનો માર્ગ પૂરો પાડે છે. તે અસ્થાયી રીતે બીમાર લોકોને વિલંબિત મૃત્યુમાંથી રાહત આપે છે.
- **વ્યક્તિની પસંદગીનો આદર કરવો :** માનવ જીવનનો સાર એ છે કે ગૌરવપૂર્ણ જીવન જીવવું અને વ્યક્તિને અપ્રતિષ્ઠિત રીતે જીવવા માટે દબાણ કરવું એ વ્યક્તિની પસંદગીની વિરુદ્ધ છે. આમ, તે વ્યક્તિની પસંદગીને વ્યક્ત કરે છે જે મૂળભૂત સિદ્ધાંત છે.
- **માનસિક યાતનાને સંબોધિત કરવી :** આ પાછળનો હેતુ નુકસાનને બદલે મદદ કરવાનો છે. તે દર્દીના અસહ્ય દર્દમાં રાહત આપે છે. આ ઉપરાંત દર્દીના સંબંધિઓને માનસિક વેદનામાંથી પણ મૂક્ત કરે છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

ઈચ્છામૃત્યુ અંગે જુદા-જુદા દેશના કાયદા

નેધરલેન્ડ્સ, લક્ઝમબર્ગ અને બેલ્જિયમ એવી કોઈપણ વ્યક્તિ માટે ઈચ્છામૃત્યુ અને સહાયક આત્મહત્યા બંનેને મંજૂરી આપે છે જેઓ 'અસહનીય વેદના'માં હોય અને તેમાં સુધારાની કોઈ સંભાવના નથી.

- સ્વિત્ઝર્લેન્ડમાં ઈચ્છામૃત્યુ પ્રતિબંધ છે પરંતુ ડોક્ટર અથવા તબીબી વ્યાવસાયિકની હાજરી અને સહાયથી મુત્યુ પ્રાપ્ત કરવાની મંજૂરી આપે છે.
- કેનેડાએ જાહેરાત કરી હતી કે માર્ચ 2023 સુધીમાં માનસિક રીતે બીમાર દર્દીઓ માટે ઈચ્છામૃત્યુ અને સહાયિત મૃત્યુની મંજૂરી આપવામાં આવશે. જોકે આ નિર્ણયની વ્યાપક ટીકા થઈ રહી છે અને આ પગલામાં કેટલાક ફેરફારો કરવામાં આવી શકે છે.
- યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સમાં વિવિધ રાજ્યોમાં અલગ–અલગ કાયદા છે. વોશિંગ્ટન, ઓરેગોન અને મોન્ટાના જેવા કેટલાક રાજ્યોમાં ઈચ્છામૃત્યુની મંજૂરી છે.

Annual Death Penalty Report 2022

તાજેતરમાં નેશનલ લો યુનિવર્સિટી, દિલ્હી સાથેના ફોજદારી સુધારણા હિમાયત જૂથ પ્રોજેક્ટ 39Aએ 'વાર્ષિક મૃત્યુ દંડ અહેવાલ' (Annual Death Penalty Report 2022) શિર્ષક હેઠળ એક અહેવાલ બહાર પાડ્યો છે.

રિપોર્ટના મુખ્ય તારણો

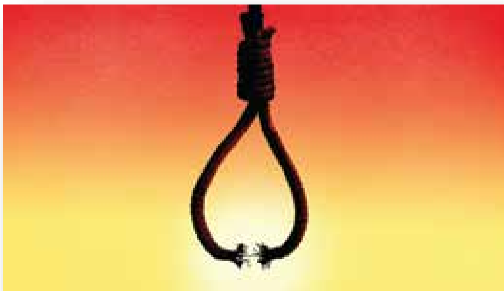

રિપોર્ટ અનુસાર વર્ષ 2022માં ભારતમાં મૃત્યુદંડના કેદીઓની સંખ્યા વધીને 539 થઈ ગઈ છે. જે વર્ષ 2021માં 490 હતી.

- ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા મૃત્યુદંડની 3% સજા આપવામાં આવી હતી. સુપ્રીમ કોર્ટે 11 ફાંસીની સજા અને દેશની હાઈકોર્ટે 68 ફાંસીની સજા સંભળાવી છે.
- અપીલ અદાલતોએ સૌથી ઓછી સંખ્યામાં મૃત્યુદંડની સજા સંભળાવી હતી.
- તમામ ગુનાઓમાં જાતિય હિંસા સંબંધિત ગુનાઓને મહત્તમ મૃત્યુદંડ મળે છે. લગભગ એક તૃતીયાંશ ફાસીની સજા જાતીય હિંસા માટે હતી.
- ગુજરાતમાં સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા 51 લોકોને ફાસીની સજા ફટકારવામાં આવી છે.
- ત્યારબાદ યુપી સેશન્સ કોર્ટે 32 અને ઝારખંડ સેશન્સ કોર્ટે 17 સજા ફટકારી હતી.
- જમ્મુ–કાશ્મીર, દિલ્હી, તેલંગાણા અને મણિપુરની અદાલતોમાં મૃત્યુદંડની સજા સંભળાવવામાં આવી ન હતી.
- મૃત્યુદંડની સજા પામેલા 165 લોકોમાંથી બે મહિલાઓ હતી.
- 2022 સુધીમાં ભારતમાં 539 મૃત્યુદંડના કેદીઓ છે. 2015ની સરખામણીમાં આ 40%નો વધારો છે.
- ઉત્તરપ્રદેશમાં સૌથી વધુ 100 દોષિતોને મૃત્યુદંડની સજા આપવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ ગુજરાત અને ઝારખંડ છે.

નોંધ : (1) પ્રોજેક્ટ 39A એ ફોજદારી કાયદા સુધારણા હિમાયતી જૂથ છે જે નેશનલ લો યુનિવર્સિટી, દિલ્હી ખાતે કાર્યરત છે.

(2) ડેથ પેનલ્ટી ઈન્ડિયા રિપોર્ટ સૌપ્રથમ 6મે, 2016ના રોજ લોન્ચ કરવામાં આવ્યો હતો.

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

વર્લ્ડ ઈકોનોમિક સિચ્યુએશન એન્ડ પ્રોસ્પેક્ટ્સ 2023

તાજેતરમાં યુનાઈટેડ નેશન્સે તેનો ‘વર્લ્ડ ઈકોનોમિક સિચ્યુએશન એન્ડ પ્રોસ્પેક્ટ્સ 2023’ (World Economic Situation and Prospects 2023) રિપોર્ટ બહાર પાડ્યો છે.

- જેમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે વૈશ્વિક ‘ગ્રોસ ડોમેસ્ટિક પ્રોડક્ટ (GDP) વર્ષ 2022માં 3%થી ઘટીને વર્ષ 2023માં 1.9% થવાની ધારણા છે.

રિપોર્ટના મુખ્ય તારણો

રિપોર્ટ યુનાઈટેડ નેશન્સના આર્થિક અને સામાજિક બાબતોના વિભાગ, વેપાર અને વિકાસ પર યુએન કોન્ફરન્સ અને આફ્રિકા, યુરોપ, લેટિન અમેરિકા અને કેરેબિયન, એશિયા અને પેસિફિક તથા પશ્ચિમ એશિયા માટેના પ્રાદેશિક આર્થિક કમિશન દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.

- રિપોર્ટમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે વિશ્વની આર્થિક વૃદ્ધિ ધીમી પડી રહી છે. તે વર્ષ 2022માં 3%થી ઘટીને વર્ષ 2023માં 1.9% થવાની ધારણા છે.
- વર્ષ 2022માં વિશ્વનો સરેરાશ ફુગાવાનો દર 9% હતો, જેના કારણે ઘણા વિકસિત અને વિકાસશીલ દેશોમાં બજેટની મર્યાદાઓ હતી.
- વર્તમાન મંદીએ Covid-19 કટોકટીનો સામનો કરવા માટે આર્થિક પુનઃપ્રાપ્તિ ધીમી કરી છે, 2023માં મંદીની સંભાવના સાથે ઘણા દેશને ખતરો છે.
- મોટા ભાગના વિકાસશીલ દેશોએ 2022માં રોજગારમાં ધીમી પ્રગતિ જોઈ છે.
- મહામારીના પ્રારંભિક તબક્કા દરમિયાન મહિલાઓના રોજગારમાં અપ્રમાણસર નુકસાન હજુ સુધી સંપૂર્ણપણે સામાન્ય થયું નથી.
- યુદ્ધની પરિસ્થિતિમાં ફેરફાર અને સપ્લાય ચેઈનમાં વિક્ષેપને કારણે વૈશ્વિક ઉત્પાદન વૃદ્ધિ 2024માં ઘટીને 2.7% થઈ શકે છે.
- ચીનનો આર્થિક વિકાસ 2023માં 4.8% અને 2024માં 4.5% થવાની ધારણા છે.
- યુએસ આ વર્ષે 0.4% અને 2024માં 1.7%નો આર્થિક વિકાસ નોંધાવે તેવી અપેક્ષા છે.
- 2022માં ચીન, ભારત અને તુર્કી સાથે વેપાર વધવાથી રશિયાની નિકાસમાં વધારો થયો છે.
- ખાદ્ય અને ઊર્જાના ઊંચા ભાવ, નાણાકીય કટોકટી અને રાજકોષીય ખાદ્યને કારણે દક્ષિણ એશિયામાં આર્થિક દષ્ટિકોણ અસ્થિર છે. સરેરાશ GDP વૃદ્ધિ જે 2022માં 5.6 ટકા હતી તે 2023માં 4.8% રહેવાનો અંદાજ છે.
- બાંગ્લાદેશ, પાકિસ્તાન અને શ્રીલંકા જેવી અર્થવ્યવસ્થાઓ એટલે કે વર્ષ 2022માં IMF પાસેથી નાણાકીય સહાય મેળવતા દેશોની સંભાવનાઓ પડકારજનક છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

ભારતીય દૃશ્ય

ભારતમાં વૃદ્ધિ <u>5.8%</u> રહેવાની ધારણા છે, જોકે 2022માં અંદાજિત <u>6.4%</u> કરતા ઓછો છે. કારણ કે ઊંચા વ્યાજદરો અને વૈશ્વિક મંદી રોકાણ તથા નિકાસ પર દબાણ લાવે છે.

- 2022માં વાર્ષિક ફુગાવો <u>7.1%</u> રહ્યો હતો. વર્ષ 2023માં ભારતના ફુગાવાનો દર ઘટીને <u>5.5%</u> થવાની ધારણા છે. કારણ કે વૈશ્વિક ઉત્પાદનોની કિંમતો સાધારણ છે અને ચલણનું અવમૂલ્યન આયાતી ફુગાવાને ધીમો પાડે છે.
- શહેરી અને ગ્રામીણ રોજગારમાં વધારાને કારણે 2022માં બેરોજગારીનો દર પૂર્વ મહામારીના સ્તરે આવી ગયો છે, જે મજબૂત સ્થાનિક માંગ સૂચવે છે.
- જોકે યુવા રોજગાર મહામારી પહેલાના સ્તરોથી નીચે રહ્યા છે, ખાસ કરીને યુવા મહિલાઓ માટે.

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

1. **તાજેતરમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે દેશમાં 'નિષ્ક્રિય ઈચ્છામૃત્યુ' (Passive Euthanasia) માટેની પ્રક્રિયાને સરળ બનાવવા માટે સંમત થઈ છે. આ અગાઉ સુપ્રીમ કોર્ટ ક્યારે નિષ્ક્રિય ઈચ્છા મૃત્યુની મંજૂરી આપી હતી ?**

(A) માર્ચ 2018 **(B)** માર્ચ 2016 **(C)** માર્ચ 2014 **(D)** માર્ચ 2012 — **(A)**

2. **9 માર્ચ, 2018ના રોજ ભારતની સુપ્રીમ કોર્ટે કયા પ્રકારના ઈચ્છામૃત્યુને મંજૂરી આપી હતી ?**

(A) સક્રિય **(B)** નિષ્ક્રિય

(C) સક્રિય અને નિષ્ક્રિય બંને **(D)** ત્રણમાંથી કોઈ નહી — **(B)**

3. **નિષ્ક્રિય ઈચ્છામૃત્યુમાં નીચેનામાંથી શેનો સમાવેશ થતો નથી ?**

(A) લાઈફ સપોર્ટ સિસ્ટમ હટાવી દેવી **(B)** એન્ટિબાયોટિક દવાઓ બંધ કરવી

(C) કોમામાં રહેલી વ્યક્તિનું વેન્ટિલેટર દૂર કરવું **(D)** દર્દીને ઝેર દ્વારા મૃત્યુ આપવું — **(D)**

4. **પ્રોજેક્ટ 39A (ફોજદારી સુધારણા હિમાયત જૂથ)ના 'Annual Death Penalty Report 2022' અનુસાર 2022માં ભારતમાં મૃત્યુદંડની સજા પામેલા કેદીઓની સંખ્યા _____ હતી.**

(A) 588 **(B)** 539 **(C)** 370 **(D)** 221 — **(B)**

5. **તાજેતરમાં યુનાઈટેડ નેશન્સે તેનો 'વર્લ્ડ ઈકોનોમિક સિચ્યુએશન એન્ડ પ્રોસ્પેક્ટ્સ 2023' નામનો રિપોર્ટ બહાર પાડ્યો છે. તેના સંદર્ભે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?**

1. રિપોર્ટમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે GDP વર્ષ 2022માં 3%થી ઘટીને વર્ષ 2023માં 1.9% થવાની ધારણા છે.
2. વર્ષ 2022માં વિશ્વનો સરેરાશ ફુગાવાનો દર 2.3% હતો.
3. રિપોર્ટમાં વર્ષ 2023માં ભારત માટે તેના GDP વૃદ્ધિનું અનુમાન 6.4% થી ઘટાડીને 5.8 ટકા કર્યુ છે.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો

(A) ફક્ત 1 અને 3 **(B)** ફક્ત 2 અને 3 **(C)** ફક્ત 1 અને 2 **(D)** 1, 2 અને 3 — **(A)**

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

દિવસ મહિમા : 01 ફેબ્રુઆરી, ભારતીય કોસ્ટગાર્ડ સ્થાપના દિવસ

- ભારતમાં દર વર્ષે 1 ફેબ્રુઆરીના રોજ 'ભારતીય કોસ્ટ ગાર્ડ' દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- 'ભારતીય કોસ્ટ ગાર્ડ'નું ગઠન 1 ફેબ્રુઆરી, 1977ના રોજ થયું હતું.

- ભારતીય સૈન્યદળ હવા, પાણી અને જમીનની તથા દેશની સુરક્ષા માટે હંમેશા તત્પર રહે છે. આ સાથે ભારતીય કોસ્ટગાર્ડનું યોગદાન પણ ખૂબ મહત્ત્વનું છે. જે ભારતીય તટની સુરક્ષા માટે ચોવીસ કલાક જાગૃત રહે છે.
- ભારતીય કોસ્ટ ગાર્ડ 'સંરક્ષણ મંત્રાલય' હેઠળ કાર્ય કરે છે.
- ભારતીય કોસ્ટ ગાર્ડની 'રુસ્તમજી સમિતિ'ની ભલામણ પર સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.
- સમુદ્ર કિનારાની રક્ષા અને સુરક્ષા માટે કોસ્ટગાર્ડ જવાબદાર છે જ્યારે સમુદ્ર કિનારાની સામે એટલે કે સમુદ્રની રક્ષા નૌસેના કરે છે.
- કોસ્ટગાર્ડ સરહદથી થતી દાણચોરી અને ગેરકાયદે થતી ઘૂસણખોરીને અટકાવે છે.

નોંધ : ભારતીય કોસ્ટગાર્ડ દિવસ 1 ફેબ્રુઆરીના રોજ ઉજવાય છે. જ્યારે રાષ્ટ્રીય નૌસેના દિવસ 4 ડિસેમ્બરના રોજ ઉજવાય છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

આંધ્રપ્રદેશની નવી રાજધાની : વિશાખાપટ્ટનમ

- તાજેતરમાં આંધ્રપ્રદેશના મુખ્યમંત્રી શ્રી વાય. એસ. જગનમોહન રેડ્ડીએ જાહેરાત કરી હતી કે આંધ્રપ્રદેશ રાજ્યની નવી રાજધાની વિશાખાપટ્ટનમ હશે.
- વિભાજિત આંધ્રપ્રદેશની રાજધાની હૈદરાબાદ હવે તેલંગાણાની રાજધાની છે. જે બંને રાજ્યો અસ્થાયી રૂપે રાજધાની શેર કરી રહ્યા છે. આથી હાલ આંધ્રપ્રદેશ રાજ્યને નવી રાજધાનીની જરૂર હતી.

- આ અગાઉ આંધ્રપ્રદેશ સરકારે '**Capital Region Development Authority (Repeal) Bill 2020**' પસાર કર્યુ હતું. આ બિલ અંતર્ગત આંધ્રપ્રદેશમાં ત્રણ રાજધાની સ્થાપવાની મંજૂરી આપી હતી.
- આ ત્રણ રાજધાની નીચે મુજબ હતી :

  (1) અમરાવતી (કાયદાકીય)

  (2) વિશાખાપટ્ટનમ (કારોબારી)

  (3) કુર્નુલ (ન્યાયિક)
- વર્ષ 2022માં આંધ્રપ્રદેશ હાઈકોર્ટે રાજ્યની રાજધાની અમરાવતીના નિર્માણ અને વિકાસ માટે રાજ્ય સરકારને નિર્દેશ આપ્યો હતો.
- જોકે અમરાવતીના વિકાસ માટે જમીન આપનાર ખેડૂતો દ્વારા સરકારના વિકેન્દ્રીયકરણના નિર્ણયને પડકારતી આંધ્રપ્રદેશ હાઈકોર્ટમાં અરજીઓ કરી હતી.
- કાનૂની મુશ્કેલીઓના કારણે રાજ્ય સરકારે વિકેન્દ્રીકરણ કાયદાને રદ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે.
- ત્યારબાદ તાજેતરમાં વિશાખાપટ્ટનમને નવી રાજધાની જાહેર કરવામાં આવી છે.

નોંધ : (1) આ અગાઉ આંધ્રપ્રદેશે દક્ષિણ આફ્રિકાની તર્જ પર આંધ્રપ્રદેશમાં ત્રણ રાજધાની સ્થાપવાની જાહેરાત કરી હતી.

(2) દક્ષિણ આફ્રિકાની કાયદાકીય, કારોબારી અને ન્યાયિક રાજધાનીના નામ ક્રમશઃ કેપટાઉન, પ્રિટોરિયા અને બ્લુમ્ફોન્ટેન છે.

(3) 2 જૂન, 2014ના રોજ ભારતના 29મા રાજ્ય તરીકે તેલંગાણા રાજ્ય બનાવવા માટે આંધ્રપ્રદેશના ઉત્તર–પશ્ચિમ ભાગમાંથી અમુક વિસ્તારને અલગ કરવામાં આવ્યો હતો. (વર્તમાન 28 રાજ્યો છે)

વિશાખાપટ્ટનમ

વિશાખાપટ્ટનમ આંધ્રપ્રદેશનું સૌથી મોટું અને સૌથી વધુ વસતી ધરાવતું શહેર છે.

- તે પૂર્વીયઘાટ અને બંગાળની ખાડીના કિનારાની વચ્ચે સ્થિત છે.
- તે ચેન્નાઈ પછી ભારતના પૂર્વ કિનારે બીજુ સૌથી મોટું શહેર છે.
- વિશાખાપટ્ટનમ એક પ્રાચીન બંદર શહેર હતું. જે મધ્યપૂર્વ અને રોમ સાથે સંબંધ ધરાવતું હતું.
- યુરોપિયન સત્તાઓએ શહેરમાં વેપાર કામગીરીની સ્થાપના કરી અને 18મી સદીના અંત સુધીમાં તે ફ્રેન્ચ સંસ્થાનવાદી શાસન હેઠળ આવી ગયું હતું.

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

- 1804માં ઈસ્ટ ઈન્ડિયા કંપનીને નિયંત્રણ આપવામાં આવ્યું અને 1947માં ભારતની આઝાદી સુધી તે બ્રિટિશ સંસ્થાનવાદી શાસન હેઠળ રહ્યું હતું.
- વિશાખાપટ્ટનમ ભારતીય નૌકાદળના પૂર્વીય નૌકા કમાન્ડના મુખ્યમથક તરીકે સેવા આપે છે.
- ભારતનું સૌથી ઊંડુ બંદર વિશાખાપટ્ટનમ છે.
- વિશાખાપટ્ટનમને 'સિટી ઓફ ડેસ્ટિની' અને 'ઈસ્ટ કોસ્ટનું રત્ન' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

ફરિયાદ અપીલ સમિતિઓ (GAC)

તાજેતરમાં કેન્દ્ર સરકારે 'સુધારેલ માહિતી ટેક્નોલોજી (મધ્યસ્થી માર્ગદર્શિકા અને ડિજિટલ મીડિયા એથિક્સ કોડ) નિયમો, 2021 (IT નિયમો, 2021) પર આધારિત ત્રણ ફરિયાદ અપીલ સમિતિઓની સ્થાપના કરી છે.

- પેનલ્સ પાસે આ પ્લેટફોર્મ્સ દ્વારા લેવામાં આવેલા સામગ્રી મધ્યસ્થતા–સંબંધિત નિર્ણયોની દેખરેખ રાખવા અને તેને ઉલટાવી દેવાની સત્તા પણ હશે.
- ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અને ઈન્ફોર્મેશન ટેક્નોલોજી મંત્રાલયના જણાવ્યા અનુસાર ફેસબુક, ટ્વિટ્ર અને ઈન્સ્ટાગ્રામ જેવી મોટી સોશિયલ મીડિયા કંપનીઓ સામે વપરાશકર્તાઓની ફરિયાદો જોવા માટે સરકાર દ્વારા રચવામાં આવેલી ફરિયાદ અપીલ સમિતિઓ (GAC) 1 માર્ચથી કામગીરી ચાલુ કરશે.

GAC શું છે ?

ત્રણ ફરિયાદ અપીલ સમિતિ (Grievance Appellate Committees - GAC) માંથી દરેકમાં એક અધ્યક્ષ અને બે પૂર્ણ–સમયના સભ્યો હશે.

- જેઓ વિવિધ સરકારી સંસ્થાઓ અને ઉદ્યોગમાંથી નિવૃત્ત વરિષ્ઠ અધિકારીઓ હશે.
- તેઓ પદ સંભાળ્યાની તારીખથી ત્રણ વર્ષના સમયગાળા માટે હોદ્દો સંભાળશે.

(1) પ્રથમ પેનલ : તેની અધ્યક્ષતા ગૃહમંત્રાલય હેઠળના ભારતીય સાયબર ક્રાઈમ કોઓર્ડિનેશન સેન્ટરના મુખ્ય કાર્યકારી અધિકારી કરશે.

(2) બીજી પેનલ : તેની અધ્યક્ષતા માહિતી અને પ્રસારણ મંત્રાલયમાં નીતિ અને વહીવટ વિભાગના પ્રભારી સંયુક્ત સચિવ કરશે.

(3) ત્રીજી પેનલ : તેની અધ્યક્ષતા ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અને ઈન્ફોર્મેશન ટેક્નોલોજી મંત્રાલય (Meity)ના વરિષ્ઠ વૈજ્ઞાનિક દ્વારા કરવામાં આવશે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EX

સામગ્રી મધ્યસ્થા શું છે ?

તે વપરાશકર્તાઓ દ્વારા બનાવવામાં આવેલ સામગ્રીની સમીક્ષા કરવાની પ્રક્રિયા છે સામગ્રી મધ્યસ્થતા દરમિયાન અયોગ્ય સામગ્રી દૂર કરવામાં આવે છે.

- તેમાં હાનિકારક, અપમાનજનક, પજવણી અને અપશબ્દ જેવી સામગ્રીનો સમાવેશ થાય છે.

વિવાદોનું નિરાકરણ

GAC બે પ્રકારના વિવાદોનું નિરાકરણ કરશે.

- અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતા અને ગોપનીયતાના અધિકાર સહિત કાયદા અને વપરાશકર્તાઓના અધિકારોનું ઉલ્લંઘન.

કાર્ય

GAC ટેક્નોલોજી સેક્ટર રેગ્યુલેટરના એક ઘટક તરીકે પણ કામ કરશે જે ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અને ઈન્ફોર્મેશન ટેક્નોલોજી મંત્રાલય દ્વારા ભવિષ્યના ડિજિટલ ઈન્ડિયા બિલ મુજબ સેટ થવાની અપેક્ષા છે, જે ઈન્ફોર્મેશન ટેક્નોલોજી એક્ટ, 2000નું સ્થાન લેશે.

- GAC એ ઓનલાઈન વિવાદ નિરાકરણ પદ્ધતિ અપનાવશે જેમાં સમગ્ર અપીલ પ્રક્રિયા એટલે કે તેના ફાઈલિંગથી લઈને અંતિમ નિર્ણય સુધી ઓનલાઈન કરવામાં આવશે.
- સોશિયલ મીડિયા મધ્યસ્થી અથવા મિડિયેટરના ફરિયાદ અધિકારીના નિર્ણયથી નારાજ કોઈપણ વ્યક્તિને 30 દિવસના સમયગાળાની અંદર GACને અપીલ દાખલ કરવાની પરવાનગી આપવામાં આવશે.

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

GACનું મહત્વ અને તેની જરૂરિયાત

ઈન્ટરનેટ મધ્યસ્થીઓ દ્વારા મોટી સંખ્યામાં ફરિયાદોને સંબોધિત કર્યા વિના અથવા અસંતોષકારક રીતે સંબોધવામાં આવી હોવાના કારણે GACની જરૂરિયાત ઊભી થઈ હતી.

- GAC એ ભારતમાં ઈન્ટરનેટ ખુલ્લુ, સુરક્ષિત, ભરોસાપાત્ર અને જવાબદાર છે તેની ખાતરી કરવા માટે જરૂરી એકંદર નીતિ અને કાયદાકીય માળખાનો એક મહત્વપૂર્ણ ભાગ છે.
- GAC દ્વારા તમામ ઈન્ટરનેટ પ્લેટફોર્મ અને મધ્યસ્થિઓ તેમના ગ્રાહકો પ્રત્યે જવાબદારી સુનિશ્ચિત કરે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.
- GAC એ એક વર્ચ્યુઅલ ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ હશે જે માત્ર ઓનલાઈન અને ડિજિટલ રીતે કામ કરશે.
- જેમાં અપીલ દાખલ કરવાથી લઈને તેના નિર્ણય સુધીની સમગ્ર અપીલ પ્રક્રિયા ડિજિટલ રીતે હાથ ધરવામાં આવશે.

Visit India Year 2023 અભિયાન

તાજેતરમાં કેન્દ્રીય પર્યટન મંત્રી શ્રી જી કિશન રેડ્ડીએ '<u>વિઝિટ ઈન્ડિયા યર 2023</u>' અભિયાનની શરૂઆત કરી હતી.

- આ ઉપરાંત વિઝિટ ઈન્ડિયા યર-2022 અભિયાનના લોગોનું અનાવરણ પણ કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં '<u>નમસ્તે</u>'ની ઈમેજ છે.
- લોગો ભારતની ધરોહર, સ્મારકો તેમજ અવકાશમાં અને અન્ય ક્ષેત્રોમાં ભારતની આધુનિક સિદ્ધિઓને દર્શાવે છે, જેમાં પ્રતિષ્ઠિત સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટીનો પણ સમાવેશ થાય છે.

વિઝિટ ઈન્ડિયા યર 2023 અભિયાન

'<u>વિઝિટ ઈન્ડિયા યર 2023</u>' અભિયાન એ <u>પ્રવાસન મંત્રાલય</u>ની પહેલ છે.

- આ અંતર્ગત દેશમાં પ્રવાસન, મોટી યોજનાઓ અને પ્રવૃત્તિને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવે છે.
- પ્રવાસન મંત્રાલયે જણાવ્યું હતું કે G20ની અધ્યક્ષતા દેશના પ્રવાસન ક્ષેત્રની વિશેષતાઓને ઉજાગર કરવાની ઉત્તમ તક પૂરી પાડે છે.
- આ અભિયાનનો ઉદ્દેશ્ય G20ની અધ્યક્ષતામાં ભારતમાં પ્રવાસને પ્રોત્સાહિત કરવાનો અને મુલાકાતી પ્રતિનિધિઓને '<u>અતુલ્ય ભારત</u>'ની ઝલક આપવાનો છે.
- વર્ષ 2023માં દેશને મુખ્ય પ્રવાસન સ્થળ તરીકે સ્થાપિત કરવા માટે G20 કેન્દ્રીય પર્યટન મંત્રાલયનું ફોકસ ક્ષેત્ર હશે.
- G20 દેશો વિશ્વના GDPમાં 85% હિસ્સો ધરાવે છે. આથી તેમને ટાર્ગેટ કરવાથી ભારતને પ્રવાસનમાંથી આવક વધારવામાં મદદ મળશે.
- G20 સમિટ દરમિયાન 55 સ્થળોએ 200થી વધુ બેઠકો યોજાવાની છે. અને એક લાખ વિદેશી પ્રતિનિધિઓ ભાગ લેવાના છે. ભારત માટે તેની પ્રવાસન ક્ષમતા દર્શાવવાની આ સારી તક છે.
- આ અભિયાનમાં <u>સ્મારકો</u>, <u>તહેવારો</u>, <u>પ્રવાસન સ્થળો</u>, <u>સંસ્કૃતિ</u> વગેરેનું પ્રદર્શન કરવામાં આવશે.
- G20 સમિટ બાદ સ્વદેશ પરત ફર્યા પછી દરેક વિદેશી પ્રતિનિધિને <u>ભારતના સાંસ્કૃતિક રાજદૂત</u> બનાવવાનો ઉદ્દેશ્ય છે.

નોંધ : (1) <u>2018</u>માં પ્રવાસન ઉદ્યોગની આવક 250 મિલિયન યુએસ ડોલર હતી. કોવિડ મહામારીને કારણે પ્રવાસન ઉદ્યોગને ભારે નુકસાન થયું છે.

(2) મહામારીના કારણે <u>2020</u>માં આવક ઘટીને 122 મિલિયન અમેરિકન ડોલર થઈ હતી.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAM

1. ભારતીય કોસ્ટગાર્ડ સ્થાપના દિવસ નીચેના પૈકી કયા દિવસે ઉજવવામાં આવે છે ?

(A) 1 ફેબ્રુઆરી (B) 2 ફેબ્રુઆરી (C) 3 ફેબ્રુઆરી (D) 4 ફેબ્રુઆરી **(A)**

2. તાજેતરમાં આંધ્રપ્રદેશ રાજ્યએ કયા શહેરને તેની નવી રાજધાની જાહેર કરી છે ?

(A) કાકીનાડા (B) એલરુ (C) અનંતપુરમ (D) વિશાખાપટ્ટનમ **(D)**

3. નીચેના પૈકી કયું બંદર ભારતનું સૌથી ઊંડુ બંદર છે ?

(A) ચેન્નાઈ (B) વિશાખાપટ્ટનમ (C) કોલકાતા (D) તિરુવનંતપુરમ **(B)**

4. તાજેતરમાં કેન્દ્ર સરકારે સોશિયલ મીડિયા અને અન્ય ઈન્ટરનેટ આધારિત પ્લેટફોર્મ્સ સામે વપરાશકર્તાની ફરિયાદોને સંબોધવા માટે કેટલી 'ફરિયાદ અપીલ સમિતિ' (GAC)ની રચનાની સૂચના આપી હતી ?

(A) ત્રણ (B) પાંચ (C) સાત (D) એક **(A)**

5. તાજેતરમાં કયા મંત્રાલયે 'Visit India Year 2023' અભિયાનની શરૂઆત કરી હતી ?

(A) માહિતી અને ઈન્ફોર્મેશન ટેક્નોલોજી મંત્રાલય

(B) ગૃહ મંત્રાલય અને રક્ષા મંત્રાલય

(C) પ્રવાસન મંત્રાલય

(D) માનવ સંસાધન અને વિકાસ મંત્રાલય **(C)**

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

દિવસ મહિમા : 02 ફેબ્રુઆરી, વિશ્વ આદ્રભૂમિ દિવસ (World Wetland Day)

સમગ્ર વિશ્વમાં દર વર્ષે 2 ફેબ્રુઆરીના રોજ 'વિશ્વ આદ્રભૂમિ દિવસ' (World Wetland Day)ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

- આ આદ્રભૂમિ એવો દલદલીય તથા પાણીવાળો ક્ષેત્ર છે જ્યાં સમગ્ર વર્ષ કે વર્ષના એક ભાગ દરમિયાન પ્રાકૃતિક કે કૃત્રિમ રીતે, શાંત કે વહેતું પાણી, ખારું કે મીઠું પાણી, સમુદ્ર કે ગૈરસમુદ્રી એવા જળજમાવ ક્ષેત્રની ઊંડાઈ 6 મીટરથી વધારે ન હોય.
- આદ્રભૂમિ જીવજંતુ, કીટકો તથા વનસ્પતિની દૂર્લભ પ્રજાતિનું નિવાસ સ્થાન છે.
- આ ક્ષેત્ર પોષક તત્વોનું પુનઃનિર્માણ કરે છે તથા ઝેરીલા તત્વને નિષ્ક્રિય કરે છે આથી તેને પ્રકૃતિની કિડની પણ કહેવામાં આવે છે.
- આ દિવસની ઉજવણીનો મુખ્ય ઉદ્દેશ માનવીય પ્રવૃત્તિથી પ્રભાવિત થઈ શકે તેવી આદ્રભૂમિના સંરક્ષણ તરફ ધ્યાન દોરવાનો છે.
- આ દિવસે વર્ષ 1971માં આદ્રભૂમિના સંરક્ષણ માટે ઈરાનમાં એક બહુપક્ષીય સમજૂતિ થઈ જેને રામસર સંમેલનના નામથી પણ ઓળખવામાં આવે છે. ભારત આ સંમેલનમાં વર્ષ 1982માં સમાવિષ્ટ થયું હતું.
- વર્ષ 2023ના વિશ્વ આદ્રભૂમિ દિવસની થીમ "It's time for Wetland restoration" છે.

ગુજરાતના નવા ઈન્ચાર્જ DGP : શ્રી વિકાસ સહાય

તાજેતરમાં શ્રી વિકાસ સહાયની ગુજરાતના નવા ઈન્ચાર્જ DGP તરીકેનો ચાર્જ સોંપવામાં આવ્યો છે.

- શ્રી આશિષ ભાટિયા 31 જાન્યુઆરી, 2023ના રોજ નિવૃત્ત થયા હતા.
- આથી તેમનો ચાર્જ ઈન્ચાર્જ DGP તરીકે શ્રી વિકાસ સહાય સંભાળશે.
- ટૂંક સમયમાં UPSC કમિટીની એક બેઠક મળશે ત્યારે ગુજરાતના કાયમી DGPની નિમણૂક કરવામાં આવશે.
- શ્રી વિકાસ સહાય સર 1989 બેચના IPS અધિકારી છે.

- શ્રી વિકાસ સહાય સાહેબે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર પીસ કીપિંગ મિશનની તમામ મહત્વપૂર્ણ જવાબદારીઓ સંભાળી છે, જેમાં 1998-99 દરમિયાન બોસ્નિયા–હર્જેગોવિનામાં રહ્યા હતા.
- તેમની રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટીની સ્થાપનામાં મોટી ભૂમિકા રહેલી છે.

વર્લ્ડ ઈકોનોમિક આઉટલુટ 2023 : IMF

તાજેતરમાં ઈન્ટરનેશનલ મોનેટરી ફંડ (IMF)એ તેના 'વર્લ્ડ ઈકોનોમિક આઉટલુક' (World Economic Outlook)નું જાન્યુઆરી અપડેટ બહાર પાડ્યું છે.

વર્લ્ડ ઈકોનોમિક આઉટલુક રિપોર્ટ (જાન્યુઆરી 2023)

વૈશ્વિક વૃદ્ધિ

વૈશ્વિક વૃદ્ધિ જે 2022માં 3.4% રહેવાનો અંદાજ હતો, તે હવે 2023માં ઘટીને 2.9% અને 2024માં વધીને 3.1% થવાનો અંદાજ છે.

- જોકે IMF અસરકારક રીતે વૈશ્વિક મંદીની શક્યતાને નકારી કાઢે છે.
- વૈશ્વિક ગ્રોસ ડોમેસ્ટિક પ્રોડક્ટ (GDP) અથવા માથાદીઠ વૈશ્વિક ગ્રોસ ડોમેસ્ટિક પ્રોડક્ટ (GDP)માં નકારાત્મક વૃદ્ધિ અપેક્ષિત નથી, જે ઘણી વખત વૈશ્વિક મંદીમાં જોવા મળે છે.
- જોકે તે અપેક્ષા રાખે છે કે વર્ષ 2024માં ગતિ પકડે તે પહેલા વર્ષ 2023માં વૈશ્વિક વૃદ્ધિમાં તેજી આવશે.

ફુગાવામાં ઘટાડો

- **ફુગાવો - ડિફ્લેક્શન :** ફુગાવો 2022માં ટોચે પહોંચ્યો હતો પરંતુ ડિફ્લેશન ધીમી પડી જશે તથા 2023 અને 2024 સુધી ચાલશે.
- **હેડલાઈન ફુગાવો :** લગભગ 84% દેશો 2022ની સરખામણીમાં 2023માં હેડલાઈન (કન્ઝ્યુમર પ્રાઈસ ઈન્ડેક્સ) ફુગાવામાં ઘટાડાની અપેક્ષા રાખે છે.
- **વૈશ્વિક ફુગાવો :** વૈશ્વિક ફુગાવો 2022માં 8.8% (વાર્ષિક સરેરાશ) થી ઘટીને 2023માં 6.6% અને 2024માં 4.3% થવાની ધારણા છે, જે પૂર્વ મહામારી (2017-19)ની આસપાસ 3.5%ના સ્તરે છે.

ભાવ વધારામાં ઘટાડો

બે મુખ્ય કારણોસર ભાવ વધારો ધીમો પડી રહ્યો છે :

(1) વિશ્વભરમાં નાણાકીય સખ્તાઈ – ઊંચા વ્યાજ દરો માલ અને સેવાઓની એકંદર માંગ ઘટાડે છે અને બદલામાં ફુગાવો ધીમો પડે છે.

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

(2) ઘટતી માંગને પગલે વિવિધ ચીજવસ્તુના ભાવ–બળતણ અને બિન–ઈંધણ બંને તેમના તાજેતરના ઉચ્ચ સ્તરેથી નીચે આવ્યા છે.

નોંધ : રિપોર્ટ મુજબ ચીનની અર્થવ્યવસ્થાને આભારી 2022માં અપેક્ષિત કરતા વધુ મંદિ 4.3 ટકા પછી 2023 અને 2024માં ઉભરતા અને વિકાસશીલ એશિયામાં વૃદ્ધિ અનુક્રમે 5.3% અને 5.2% થવાની ધારણા છે.

ભારતીય પરિદ્દશ્ય

વર્ષ 2023 અને 2024માં ભારત વિશ્વમાં સૌથી ઝડપથી વિકસતું અર્થતંત્ર હશે.

- ભારતમાં વૃદ્ધિ 2022માં 6.8% થી ઘટીને 2023માં 6.1% થશે.
- બાહ્ય પડકારો છતાં સ્થિતિસ્થાપક સ્થાનિક માંગ સાથે 2024માં વધીને 6.8% થશે.

નોંધ : (1) વર્લ્ડ ઈકોનોમિક આઉટલુક એ IMF દ્વારા એક સર્વે છે જે સામાન્ય રીતે એપ્રિલ અને ઓક્ટોબર મહિનામાં બે વખત પ્રકાશિત થાય છે. આ ઉપરાંત જાન્યુઆરી અને જુલાઈમાં અપટેડ કરે છે.

(2) તે નજીકના અને મધ્યમગાળા દરમિયાન વૈશ્વિક આર્થિક વિકાસનું વિશ્લેષણ રજૂ કરે છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

IMF

IMFનું પૂરું નામ 'ઈન્ટરનેશનલ મોનેટરી ફંડ' છે.

- તેનું વડું મથક અમેરિકાના વોશિંગ્ટન ડિસી ખાતે આવેલું છે.
- સમગ્ર વિશ્વમાં આંતરરાષ્ટ્રીય ચૂકવણી પધ્ધતિઓમાં આવતી મૂશ્કેલીઓ દૂર કરવામાં તથા આંતરરષ્ટ્રીય નાણાકીય કટોકટીના સંતુલનમાં તેની મુખ્ય ભૂમિકા છે. તેમના કાર્યો આ મુજબ છે :

(1) સમગ્ર વિશ્વમાં નાણાંકીય સ્થિરતા સુરક્ષિત રાખવી

(2) આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર સરળ બનાવવો

(3) ઉચ્ચ રોજગાર અને ટકાઉ આર્થિક વૃધ્ધિને પ્રોત્સાહન આપવું

(4) સમગ્ર વિશ્વમાં ગરીબી ઘટાડવી –વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

TARGET તલાટી, જુ ક્લાર્ક ₹999 ONLY 3 MONTH VALIDITY

1. 'વિશ્વ આદ્રભૂમિ દિવસ' (World Wetland Day) તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ? (A) 1 ફેબ્રુઆરી (B) 2 ફેબ્રુઆરી (C) 3 ફેબ્રુઆરી (D) 4 ફેબ્રુઆરી	(B)
2. તાજેતરમાં ગુજરાતના નવા ઈન્ચાર્જ DGP તરીકેનો ચાર્જ કોને સોંપવામાં આવ્યો છે ? (A) શ્રી ભાવિન સિંહા (B) શ્રી વિકાસ સહાય (C) શ્રી એ.ગેહલોત (D) શ્રી વિવેક શ્રીવાસ્તવ	(B)
3. તાજેતરમાં IMFએ 'વર્લ્ડ ઈકોનોમિક આઉટલુક'નું જાન્યુઆરી અપટેડ બહાર પાડ્યું હતું. તેના વિશે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ? 1. રિપોર્ટ મુજબ વૈશ્વિક વૃદ્ધિ જે 2022માં 3.4% રહેવાનો અંદાજ હતો, તે હવે 2023માં ઘટીને 2.9% અને 2024માં વધીને 3.1% થવાનો અંદાજ છે. 2. વૈશ્વિક ફુગાવો 2022માં 8.8% (વાર્ષિક સરેરાશ)થી ઘટીને 2023માં 6.6% અને 2024માં 4.3% થવાની ધારણા છે. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો. (A) વિધાન 1 સાચું છે પરંતુ વિધાન 2 ખોટું છે. (B) વિધાન 1 ખોટું છે પરંતુ વિધાન 2 સાચું છે. (C) વિધાન 1 અને વિધાન 2 બંને ખોટા છે. (D) વિધાન 1 અને વિધાન 2 બંને સાચા છે.	(D)
4. IMFનું વડું મથક કયાં આવેલું છે ? (A) બેઈજિંગ (B) વોશિંગ્ટન ડિસી (C) પેરિસ (D) જીનિવા	(B)

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

ડો. મનમોહન સિંહને યુકેમાં લાઈફ ટાઈમ અચીવમેન્ટ એવોર્ડથી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા

ભારતના પૂર્વ વડાપ્રધાન શ્રી ડો. મનમોહન સિંહને આર્થિક અને રાજકીય ક્ષેત્રમાં યોગદાન આપવા માટે 'ઈન્ડિયા યુકે અચીવર્સ ઓનર્સ'એ યુકેમાં 'લાઈફ ટાઈમ અચીવમેન્ટ એવોર્ડ'થી સન્માનિત કર્યા છે.

- 'નેશનલ ઈન્ડિયન સ્ટુડન્ટ્સ એન્ડ એલ્યુમની યુનિયન યુનાઈટેડ કિંગ્ડમ (NISAU-UK) નવી દિલ્હીમાં આ એવોર્ડ એનાયત કરશે.
- દર વર્ષે 'નેશનલ ઈન્ડિયન સ્ટુડન્ટ્સ એન્ડ એલ્યુમની યુનિયન (NISAU) લાઈફ ટાઈમ અચિવમેન્ટ એવોર્ડ રજૂ કરે છે.
- NISAU યુકેની સંસ્થા છે, તે યુકેમાં ભારતીય વિદ્યાર્થીઓનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.
- આવું પ્રથમ વખત છે જ્યારે NISAU India UK અચિવર્સ ઓનર્સ (એવોર્ડ) રજૂ કરી રહ્યું છે. 75થી વધુ ઉચ્ચ લાયકાત ધરાવતા વ્યાવસાયિકોને એવોર્ડથી સન્માનિત કરવામાં આવશે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

મહિલા સન્માન બચત પત્ર (Mahila Samman Bachat Patra)

તાજેતરમાં નાણામંત્રી શ્રીમતી નિર્મલા સિતારામને કેન્દ્રીય બજેટમાં મહિલાઓ અને છોકરીઓ માટે નવી બચત યોજના 'મહિલા સન્માન બચત પ્રમાણપત્ર'ની જાહેરાત કરી હતી.

- આ યોજનામાં બે વર્ષ માટે 7.5 ટકાના નિશ્ચિત દરે થાપણો પર વ્યાજ આપવામાં આવશે.
- યોજના હેઠળ મહિલા અથવા બાળકીના નામે ફંડ જમા કરાવી શકાય છે.
- આ યોજના હેઠળ ભારત સરકાર બચત પ્રમાણપત્ર પ્રદાન કરશે.
- આ હેઠળ મહત્તમ થાપણ બે લાખ રૂપિયા રાખવામાં આવી છે. અને તેમાં કોઈ કર લાભ નથી પરંતુ આ યોજનામાં આંશિક ઉપાડની મંજૂરી છે.
- બજેટ 2023માં જાહેર કરાયેલી આ યોજના બે વર્ષ માટે એટલે કે માર્ચ 2025 સુધી ઉપલબ્ધ રહેશે.
- આનાથી વધુને વધુ મહિલાઓને ઔપચારિક નાણાકીય બચતના સાધનો અપનાવવા પ્રોત્સાહિત થશે.

ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન 2023

તાજેતરમાં 16 જાન્યુઆરીથી 29 જાન્યુઆરી, 2023 દરમિયાન ઓસ્ટ્રેલિયાના મેલબોર્ન પાર્ક ખાતે 111મી 'ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન ટેનિસ ટુર્નામેન્ટ'નું આયોજન થયું હતું.

- આ ટુર્નામેન્ટમાં 'મેન્સ સિંગલ્સ'ની ફાઈનલ મેચમાં સર્બિયાના શ્રી નોવાક જોકોવિચએ ગ્રીસના સ્ટેફાનોસ સિત્સિપાસને પરાજય આપીને આ ટાઈટલ જીતી લીધું છે.
- શ્રી નોવાક જોકોવિચે રેકોર્ડ 10મી વાર ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપનનું મેન્સ સિંગલ્સનું ટાઈટલ જીત્યું છે.
- આ સાથે તેમણે આ 22મું ગ્રાન્ડ સ્લેમ ટાઈટલ જીતીને શ્રી રાફેલ નડાલની બરાબરી કરી છે.
- જ્યારે બેલારુસના સુશ્રી આર્યના સબાલેન્કાએ કઝાકિસ્તાનના સુશ્રી ઈલેના રાયબકીનાને હરાવીને 'વિમેન્સ સિંગલ્સનું'નું ટાઈટલ જીતી લીધું છે.
- સુશ્રી આર્યના સબાલેન્કાએ કારકિર્દીમાં પ્રથમ વખત ગ્રાન્ડસ્લેમ જીત્યું છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન 2023 વિજેતા

ક્રમ	ટાઈટલ	વિજેતા	કોને હરાવીને ?
1	મેન્સ સિંગલ્સ	શ્રી નોવાક જોકોવિચ (સર્બિયા)	શ્રી સ્ટેફાનોસ સિત્સિપાસ (ગ્રિસ)
2	વિમેન્સ સિંગલ્સ	સુશ્રી આર્યના સબાલેન્કા (બેલારુસ)	સુશ્રી ઈલેના રાયબકીના (કઝાકિસ્તાન)
3	મેન્સ ડબલ્સ	શ્રી જેસન કુબલેર (ઓસ્ટ્રેલિયા) શ્રી રિંકી હિજિકાતા (ઓસ્ટ્રેલિયા)	શ્રી હુગો નિસ (મોનાકો) શ્રી જેન ઝિલિન્સ્કી (પોલેન્ડ)
4	વિમેન્સ ડબલ્સ	સુશ્રી બાર્બરા ક્રેજિકોવા (ચેક રિપબ્લિક) સુશ્રી કેટરિના સિનિકોવા (ચેક રિપબ્લિક)	સુશ્રી શુકો આયોમા (જાપાન) સુશ્રી એના શિબહારા (જાપાન)
5	મિક્સ ડબલ્સ	સુશ્રી લૂઈસા સ્ટેફાની (બ્રાઝિલ) શ્રી રાફેલ માતોસ (બ્રાઝિલ)	સુશ્રી સાનિયા મિર્ઝા (ભારત) શ્રી રોહન બોપન્ના (ભારત)

ગ્રાન્ડ સ્લેમ ટેનિસ ટુર્નામેન્ટ

- ટેનિસની રમતની ચાર સૌથી મોટી ટુર્નામેન્ટમાં નીચે મુજબનો સમાવેશ થાય છે :
  - (1) ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન
  - (2) ફ્રેન્ચ ઓપન
  - (3) વિમ્બલ્ડન
  - (4) યુ.એસ. ઓપન
- ટેનિસ રમતની આ ચારેય સૌથી મોટી ટુર્નામેન્ટ ગ્રાન્ડ સ્લેમ ટેનિસ ટુર્નામેન્ટ તરીકે ઓળખાય છે.

કઈ ગ્રાન્ડ સ્લેમ ટુર્નામેન્ટ ક્યારે યોજાય છે ?

ક્રમ	ટુર્નામેન્ટ	ક્યારે યોજાય છે ?	ક્યા યોજાય છે ?	પ્રારંભ	ક્યા કોર્ટ પર રમાય છે ?
1	ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન	જાન્યુઆરી	મેલબોર્ન	1905	હાર્ડકોર્ટ
2	ફ્રેન્ચ ઓપન	મે/જૂન	પેરિસ	1891	ક્લેકોર્ટ
3	વિમ્બલ્ડન ચેમ્પિયનશિપ	જૂન/જુલાઈ	લંડન	1877	ગ્રાસકોર્ટ
4	યુ. એસ. ઓપન	ઓગસ્ટ/ સપ્ટેમ્બર	ન્યુયોર્ક	1881	હાર્ડકોર્ટ

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

- યુએસ ઓપન એ દર વર્ષે વર્ષના અંતે યોજાતી વર્ષની ચોથી અને અંતિમ ગ્રાન્ડ સ્લેમ ટેનિસ ટુર્નામેન્ટ છે.
- યુ.એસ ઓપન એ હાર્ડકોર્ટ પર રમાતી ટેનિસ ટુર્નામેન્ટ છે.
- ફ્રેન્ચ ઓપન એ ક્લેકોર્ટ પર રમાય છે.
- ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન એ દર વર્ષે વર્ષના પ્રારંભે યોજાતી ગ્રાન્ડ સ્લેમ ટેનિસ ટુર્નામેન્ટ છે.
- વિમ્બલ્ડન એ સૌથી જૂની ગ્રાન્ડ સ્લેમ ટેનિસ ટુર્નામેન્ટ છે.

નોંધ : (1) ટેનિસનું મેદાન કોર્ટ તરીકે ઓળખાય છે.

(2) ટેનિસ ઉપરાંત કબડ્ડી, વોલીબોલ, હેન્ડબોલ, બેડમિન્ટન, નેટબોલ, ખો–ખો વગેરેનું મેદાન પણ કોર્ટ તરીકે જ ઓળખાય છે.

FOREST GUARD (વનરક્ષક) BATCH 50% DISCOUNT ₹3,000 ₹1,500 6 MONTH VALIDITY

1. તાજેતરમાં કયા ભારતીય વ્યક્તિને યુકેમાં લાઈફ ટાઈમ અચીવમેન્ટ એવોર્ડથી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા છે ?

(A) ડૉ. મનમોહન સિંહ (B) શ્રી મનસુખ માંડવિયા

(C) શ્રી શરદ પાવર (D) શ્રી પિનરાય વિજયન **(A)**

2. તાજેતરમાં કેન્દ્રીય નાણામંત્રીએ મહિલાઓ અને બાળકીઓ માટે નવી બચત યોજના 'મહિલા સન્માન બચત પ્રમાણપત્ર'ની જાહેરાત કરી હતી. તેના વિશે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?

1. આ યોજના હેઠળ મહિલા અથવા બાળકીના નામે ફંડ જમા કરાવી શકાય છે. તથા બે વર્ષ માટે 7.5 ટકાના નિશ્ચિત દરે થાપણો પર વ્યાજ આપવામાં આવશે.
2. આ હેઠળ મહત્તમ થાપણ બે લાખ રૂપિયા રાખવામાં આવી છે.
3. આ યોજના બે વર્ષ માટે એટલે કે માર્ચ 2025 સુધી ઉપલબ્ધ રહેશે.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો

(A) ફક્ત 1 (B) ફક્ત 2 (C) ફક્ત 1 અને 2 (D) 1, 2 અને 3 **(D)**

3. ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન 2023માં 'મેન્સ સિંગલ્સ' ટાઈટલ વિજેતા ખેલાડીનું નામ શું છે ?

(A) શ્રી રાફેલ નડાલ (B) શ્રી રોજર ફેડરર

(C) શ્રી નોવાક જોકોવિચ (D) શ્રી ડેનિસ મેડવેડેવ **(C)**

4. ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન 2023માં 'મેન્સ સિંગલ્સ'નું ટાઈટલ જીતનાર શ્રી નોવાક જોકોવિચના દેશનું નામ જણાવો ?

(A) સર્બિયા (B) ગ્રિસ (C) પોલેન્ડ (D) સ્વિત્ઝર્લેન્ડ **(A)**

5. ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન 2023માં 'વિમેન્સ સિંગલ્સ' ટાઈટલ વિજેતા ખેલાડીનું નામ શું છે ?

(A) સુશ્રી ઈલેના રાયબકીના (B) સુશ્રી આર્યના સબાલેન્કા

(C) સુશ્રી બાર્બરા ક્રેજિકોવા (D) સુશ્રી એશ્લે બાર્ટી **(B)**

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

દિવસ મહિમા : 4 ફેબ્રુઆરી, વિશ્વ કેન્સર દિવસ (World Cancer Day)

સમગ્ર વિશ્વમાં કેન્સર વિશે જાગૃતિ વધારવા તથા તેના નિવારણ, નિદાન અને સારવારને પ્રોત્સાહન આપવા માટે દર વર્ષે 4 ફેબ્રુઆરીના રોજ 'વિશ્વ કેન્સર દિવસ'ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

- યુનિયન ફોર ઈન્ટરનેશનલ કેન્સર કંટ્રોલ (UICC) દ્વારા વર્ષ 2008 થી આ દિવસની ઉજવણીનો પ્રારંભ કરવામાં આવ્યો છે.

વર્ષ 2022 થી 2024 સુધીની થીમ

વર્ષ 2022 થી 2024 સુધીની 'વિશ્વ કેન્સર દિવસ'ની થીમ 'Closs the Care Gap' છે.

ICE® INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

ચીન પાકિસ્તાન ઈકોનોમિક કોરિડોર (CPEC)

દેશના ઊર્જા સંકટમાંથી થોડી રાહત મેળવવા માટે પાકિસ્તાને 'ચાઈના–પાકિસ્તાન ઈકોનોમિક કોરિડોર (CPEC) હેઠળ 2.7 બિલિયન અમેરિકન ડોલરના પરમાણુ રિએક્ટરનું ઉદ્ઘાટન કર્યુ હતું.

- તે 1100 મેગાવોટ ક્ષમતાનો પાવર પ્લાન્ટ છે, જે દેશમાં સૌથી સસ્તી વીજળીનું ઉત્પાદન કરશે.
- પાકિસ્તાને તાજેતરમાં તેના રાષ્ટ્રીય ગ્રીડમાં ખામીના કારણે દેશવ્યાપી વીજ કાપનો સામનો કરવો પડ્યો હતો.
- પાકિસ્તાન વર્ષોથી બ્લેકઆઉટનો સામનો કરી રહ્યું છે. અને ખર્ચમાં વધારો, વિદેશી હૂંડિયામણની ઓછી અનામત અને સરકારી બજેટ પર દબાણનો સામનો કરી રહ્યો છે.
- પાકિસ્તાન IMF સાથે ઊર્જા ટેરિફમાં વધારાના બદલામાં બેલઆઉટ માટે વાતચીત કરી રહ્યું છે.
- પાકિસ્તાનનું વિદેશી હુંડિયામણ ભંડાર નવ વર્ષમાં સૌથી નીચા સ્તરે આવી ગયું છે કારણ કે ઉચ્ચ અશ્મિભૂત ઈંધણ ખર્ચ સરકારના બજેટ પર ભારે દબાણ લાવે છે.

ચીન પાકિસ્તાન ઈકોનોમિક કોરિડોર (CPEC)

CPEC એ ચીનના ઉત્તર–પશ્ચિમ શિનજિયાંગ ઉઈગર સ્વાયત્ત ક્ષેત્ર અને પાકિસ્તાનના પશ્ચિમી પ્રાંત બલૂચિસ્તાનના ગ્વાદર બંદરને જોડતો ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રોજેક્ટનો 3000 કિ.મી.નો લાંબો માર્ગ છે.

- તે પાકિસ્તાન અને ચીન વચ્ચેનો દ્વિપક્ષીય પ્રોજેક્ટ છે, જેનો ઉદ્દેશ્ય ઊર્જા, ઔદ્યોગિક અને ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ડેવલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટ સાથે હાઈવે, રેલવે અને પાઈપલાઈનના નેટવર્ક દ્વારા સમગ્ર પાકિસ્તાનમાં કનેક્ટિવિટીને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે.
- તે ચીનને ગ્વાદર બંદરથી મધ્ય પૂર્વ અને આફ્રિકા સુધી પહોંચવાનો માર્ગ મોકળો કરશે જેથી ચીન હિંદ મહાસાગરમાં પ્રવેશ મેળવી શકે.
- અને ચીન બદલામાં પાકિસ્તાનના ઊર્જા સંકટને પહોંચી વળવા અને તેની નબળી પડી રહેલી અર્થવ્યવસ્થાને સ્થિર કરવા માટે પાકિસ્તાનમાં વિકાસ પરિયોજનાઓનું સમર્થન કરશે.
- CPEC એ બેલ્ટ એન્ડ રોડ ઈનિશિયેટિવ (BRI)નો એક ભાગ છે.

પડકારો

- CPEC પાકિસ્તાનના અમુક પ્રદેશો અને પ્રાંતો પર કેન્દ્રિત છે, જે વિકાસ અને રોકાણમાં પ્રાદેશિક અસંતુલનની ચિંતાઓ ઉભી કરે છે.
- ચીની લોન દ્વારા મોટી સંખ્યામાં પ્રોજેક્ટ્સને ધિરાણ આપવામાં આવતા અને આ લોન ચૂકવવાની તેની ક્ષમતા પરના પ્રશ્નોને કારણે પાકિસ્તાનનું દેવું સ્તર ચિંતાજનક બની ગયું છે.
- IMF મુજબ ચીન હવે પાકિસ્તાનનું મોટું લેણદાર છે, જે વર્ષ 2021માં ચીનના કુલ બાહ્ય દેવાના 27.4% હિસ્સો ધરાવે છે.
- CPECના નિર્માણથી વિશાળ માળખાકીય પ્રોજેક્ટની નકારાત્મક પર્યાવરણીય અસરો થઈ શકે છે, જેમાં વનનાબૂદી, જૈવવિવિધતાના નુકશાન તથા હવા અને જળ પ્રદૂષણનો સમાવેશ થાય છે.
- પ્રોજેક્ટના વિકાસથી સ્થાનિક સમુદાયોના વિસ્થાપન અને તેમની પરંપરાગત આજીવિકાના નુકસાન તેમજ પ્રદેશમાં વધતા સ્થળાંતર અને વસતીના દબાણની અસર અંગે ચિંતાઓ ઊભી થઈ છે.
- કેટલાક નિષ્ણાતોએ પાકિસ્તાનમાં ચીનના વધતા પ્રભાવ અને દેશની સાર્વભૌમત્વ અને સ્વતંત્રતા સાથે સમાધાન કરવાની પ્રોજેક્ટની સંભાવના અંગે ચિંતા વ્યક્ત કરી હતી.

PM - KUSUM યોજના

નવીન અને નવીનીકરણીય ઊર્જા મંત્રાલય (The Ministry of New and Renewable Energy - MNRE)એ PM-KUSUM યોજના હેઠળ ગ્રામીણ ભારતમાં 30,000 મેગાવોટ સૌરક્ષમતા સ્થાપિત કરવાની સમયમર્યાદા માર્ચ 2026 સુધી લંબાવી છે.

PM - KUSUM

PM KUSUM યોજનાનું પૂરું નામ 'પ્રધાનમંત્રી કિસાન ઊર્જા સુરક્ષા ઈવમ ઉત્થાન મહાઅભિયાન' છે.

- PM KUSUM યોજના નવીન અને નવીનીકરણીય ઊર્જા મંત્રાલય (MNRE) દ્વારા ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં ઓફ–ગ્રીડ સોલાર પંપની સ્થાપના માટે અને ઓફ–ગ્રીડ વિસ્તારોમાં ગ્રીડ નિર્ભરતા ઘટાડવા માટે શરૂ કરવામાં આવી હતી.
- આ યોજનાને ફેબ્રુઆરી 2019માં આર્થિક બાબતોની કેબિનેટ સમિતિ (CCEA) દ્વારા મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.
- શરૂઆતમાં આ યોજનાનો હેતુ વર્ષ 2022 સુધીમાં 25,750 મેગાવોટની ક્ષમતાના સૌર અને અન્ય નવીનીકરણીય પાવર પ્લાન્ટ ઉમેરવાનો હતો.

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

ઘટકો

- આ યોજના નીચે મુજબના ઘટક ધરાવે છે.

  (a) જમીન પર સ્થાપિત 10,000 મેગાવોટના રિન્યુએબલ એનર્જી પ્લાન્ટને વિકેન્દ્રિત ગ્રીડ સાથે જોડવું.

  (b) 20 લાખ સૌર ઊર્જાથી ચાલતા કૃષિ પંપની સ્થાપના.

  (c) ગ્રીડ સાથે જોડાયેલા 15 લાખ સૌર ઊર્જા સંચાલિત કૃષિ પંપનું સોલારાઈઝેશન.

ઉદ્દેશ્ય

- તેનો હેતુ ખેડૂતોને તેમની સૂકી જમીન પર સૌર ઊર્જા ઉત્પાદન ક્ષમતા સ્થાપિત કરવા અને તેને ગ્રીડને વેચવા સક્ષમ બનાવવાનો છે.
- તે ગ્રીડને વધારાની સોલાર પાવર વેંચવાની મંજૂરી આપીને ખેડૂતોની આવક વધારવામાં પણ મદદ કરે છે.

યોજનાનું મહત્વ

- આ યોજનાથી ખેડૂતોને સરપ્લસ સોલાર પાવર રાજ્યોને વેચવા માટે પ્રોત્સાહન મળે છે, જેનાથી તેમની આવકમાં વધારો થશે.
- આ યોજનાથી ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં વીજળીની સુવિધામાં વધારો થવાની અને કૃષિ અને અન્ય ગ્રામીણ પ્રવૃત્તિઓ માટે ઊર્જાનો વિશ્વસનીય સ્ત્રોત પુરો પાડવાની અપેક્ષા છે.

- જો ખેડૂતો સરપ્લસ પાવર વેચી શકશે તો તેમને પાવર બચાવવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે, તેનાથી ભૂગર્ભજળનો યોગ્ય અને કાર્યક્ષમ ઉપયોગ થશે.
- આ સિવાય વિકેન્દ્રિત સોલાર આધારિત સિંચાઈની સુવિધા આપીને પ્રદૂષણ ફેલાવતા ડીઝલને ટાળી શકાય છે.
- જ્યારે સંપૂર્ણ રીતે અમલમાં આવશે ત્યારે **PM-KUSUM** કાર્બન ઉત્સર્જનમાં દર વર્ષ **32** મિલિયન ટન CO_2 સુધીનો ઘટાડો કરશે.
- આ યોજના હેઠળ સોલાર પાવર પ્રોજેક્ટના સ્થાપન, જાળવણી અને સંચાલનના પરિણામે રોજગારીની તકો ઉત્પન્ન થવાની અપેક્ષા છે.
- આ યોજના ગ્રામીણ સમુદાયોને ઊર્જા ઉત્પાદન અને વિતરણ પર નિયંત્રણ આપીને સશક્તિકરણ કરશે.
- સોલાર પંપ ડીઝલ પંપ ચલાવવા માટે ડીઝલ પર થતા ખર્ચને બચાવશે અને ખેડૂતોને ડીઝલ પંપ ચલાવવાથી હાનિકારક પ્રદૂષણ અટકાવવા ઉપરાંત સોલાર પંપ દ્વારા સિંચાઈનો વિશ્વસનીય સ્ત્રોત પૂરો પાડશે.

1. 'વિશ્વ કેન્સર દિવસ' તરીકે કયો દિવસ ઉજવાય છે ?

(A) 2 ફેબ્રુઆરી (B) 3 ફેબ્રુઆરી (C) 4 ફેબ્રુઆરી (D) 5 ફેબ્રુઆરી **(C)**

2. વર્ષ 2022ની (અથવા તો 2022 થી 2024 સુધીની) 'વિશ્વ કેન્સર દિવસ'ની થીમ શું છે ?

(A) I Can We Can (B) We Can I Can

(C) Closs the Care Gap (D) Cancer, Care-gap **(C)**

3. તાજેતરમાં પાકિસ્તાને CPEC હેઠળ 2.7 મિલિયન અમેરિકન ડોલરના પરમાણુ રિએક્ટરનું ઉદ્‌ઘાટન કર્યું હતું. આ CPEC વિશે નીચેના પૈકી કયા વિધાન સાચા છે ?

1. CPECનું પૂરું નામ 'ચાઈના–પાકિસ્તાન ઈકોનોમિક કોરિડોર' છે.
2. તે પાકિસ્તાન અને ચીન વચ્ચેનો દ્વિપક્ષીય પ્રોજેક્ટ છે, જેનો ઉદ્દેશ્ય ઊર્જા, ઔદ્યોગિક અને ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ડેવલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટ સાથે હાઈવે, રેલવે અને પાઈપલાઈનના નેટવર્ક દ્વારા સમગ્ર પાકિસ્તાનમાં કનેક્ટિવિટીને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે.
3. CPEC એ બેલ્ટ એન્ડ રોડ ઈનિશિયેટિવ (BRI)નો એક ભાગ છે.

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો

(A) ફક્ત 1 અને 3 (B) ફક્ત 2 અને 3 (C) ફક્ત 1 અને 2 (D) 1, 2 અને 3 **(D)**

4. તાજેતરમાં નવીન અને નવીનીકરણીય ઊર્જા મંત્રાલય યોજના હેઠળ ગ્રામીણ ભારતમાં 30,000 મેગાવોટ સૌરક્ષમતા સ્થાપિત કરવાની સમય મર્યાદા કયાં સુધી લંબાવી છે ?

(A) માર્ચ, 2026 (B) માર્ચ, 2025 (C) માર્ચ, 2024 (D) માર્ચ, 2027 **(A)**

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

અન્ય મહત્વનું

ONE LINER

CURRENT AFFAIRS

ગુજરાત

➤ **શ્રી રૂપકુમાર રાઠોડ દ્વારા નિર્મિત 'વસુધૈવ કુટુંબકમ' થીમ પર આધારિત ફિલ્મનું લોકાર્પણ**

'આંતરરાષ્ટ્રીય વેટલેન્ડ ડે' નિમિત્તે ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે, વનમંત્રી શ્રી મૂળુભાઈ બેરા અને વન રાજ્યમંત્રી શ્રી મુકેશભાઈ પટેલની ઉપસ્થિતિમાં જાણીતા સંગીત દિગ્દર્શક અને પ્લેબેક ગાયક શ્રી રૂપ કુમાર રાઠોડ દ્વારા નિર્મિત 'વસુધૈવ કુટુંબકમ'ની થીમ પર આધારિત ફિલ્મ લોન્ચ કરી છે. આ ફિલ્મ ગુજરાતના સમૃદ્ધ વેટલેન્ડ્સને ખૂબ જ સરસ રીતે દર્શાવે છે અને હાઈલાઈટ કરે છે. આ ટૂંકી સંગીતમય ફિલ્મ ગુજરાતના ચાર રામસર સ્થળો અને કચ્છના છારી ધાંડ જેવા વિસ્તારો અને ગુજરાતના સમૃદ્ધ ભેજવાળી જમીનોની મુલાકાત લેનારા પક્ષીઓને દર્શાવે છે. કઝાકિસ્તાન, સાઉદી અરેબિયા, યુરોપ, ઓસ્ટ્રેલિયા જેવા વિવિધ દેશોના પક્ષીઓ આ વિસ્તારમાં જોવા મળે છે. પૃથ્વીના ખૂણે ખૂણેથી પક્ષીઓ મધ્ય એશિયન ફ્લાયવે દ્વારા ભારતમાં આવે છે. જે ઉપનિષદમાં લખેલી 'વસુધૈવ કુટુંબકમ'ની ભાવનાને સાકાર કરે છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

ભારત

➤ **યુકે, BioAsia 2023 માટે કન્ટ્રી પાર્ટનર બનશે**

હૈદરાબાદ ભારતનું સાયબર સિટી છે. જીનોમ વેલી, ભારતમાં પ્રથમ વિશ્વ કક્ષાના બાયોટેક ક્લસ્ટરની સ્થાપના સાયબર સિટીમાં કરવામાં આવી હતી. તેલંગાણાની રાજ્ય સરકાર, કેન્દ્ર સરકાર અને અન્ય કેટલીક આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ સાથે મળીને જીનોમ વેલી ખાતે બાયોએશિયા ફોરમનું આયોજન કરે છે. આ ફોરમ વિશ્વના સૌથી મોટા આંતરરાષ્ટ્રીય બાયોટેક ફોરમમાંનું એક છે. 2023માં ભારતે આ મંચની યજમાનીમાં યુકે સરકાર સાથે હાથ મિલાવ્યા હતા. આ વર્ષે ફોરમ MSME ક્ષેત્ર પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાનું છે. બાયો એશિયા એ એક પ્લેટફોર્મ છે જે બાયોટેક ઉદ્યોગના હિતધારકોને જોડે છે. આ ફોરમ બાયોટેક લીડર્સ માટે ક્ષેત્રની નવીનતમ તકનીકી પ્રગતિ વિશે જાણવા માટે એક મહત્વપૂર્ણ પ્લેટફોર્મ છે. વિવિધ બાયોટેક કંપનીઓ આ ફોરમમાં ભાગ લે છે અને આ ક્ષેત્રમાં તેમના સંશોધન અને નવીનતાઓનું પ્રદર્શન કરે છે. 2023ના BioAsia ફોરમની થીમ 'Shaping the Next Generation : Advanciang for ONE' છે.

➤ **કમ્પ્યૂટિંગ માટે કૃત્રિમ સિનેપ્સ વિકસિત**

તાજેતરમાં જવાહરલાલ નહેરુ સેન્ટર ફોર એડવાન્સ્ડ સાયન્ટિફિક રિસર્ચ (JNCASR)ના વૈજ્ઞાનિકોની ટીમે મગજ જેવા કમ્પ્યૂટિંગ માટે કૃત્રિમ સિનેપ્સ વિકસાવી છે. વૈજ્ઞાનિકોએ મગજ જેવી કમ્પ્યૂટિંગ ક્ષમતા વિકસાવવા માટે સ્કેન્ડિયમ નાઈટ્રાઈડ (SCN), સર્વોચ્ચ, સ્થિરતા અને પુરક મેટલ–ઓક્સાઈડ–સેમિકન્ડક્ટર (CMOS) સુસંગતતા સાથેની સેમિકન્ડરક્ટર સામગ્રીનો ઉપયોગ કર્યો છે. ન્યુરો મોર્ફિક હાર્ડવેરના વિકાસનો હેતુ જૈવિક ચેતોપાગમની એવી રીતે નકલ કરવાનો છે કે તે ઉત્તેજના દ્વારા પેદા થતા સંકેતોનું નિરીક્ષણ અને યાદ રાખી શકે. સિગ્નલ ટ્રાન્સમિશનને નિયંત્રિત કરે છે અને તેને યાદ રાખે છે તે સિનેપ્સ–મિમિકિંગ ડિવાઈસ વિકસાવવા માટે તેઓએ સ્કેન્ડિયમ નાઈટ્રાઈડ (SCN)નો ઉપયોગ કર્યો છે. આ શોધ પ્રમાણમાં ઓછી ઊર્જા ખર્ચે સ્થિર, CMOS–સુસંગત ઓપ્ટોઈલેક્ટ્રોનીક સિનેપ્ટિક કાર્યક્ષમતા માટે નવી સામગ્રી પ્રદાન કરી શકે છે. તેથી ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનોમાં તેનો ઉપયોગ થવાની સંભાવના છે. મગજ જેવી ગણતરી એ 1980ના દાયકામાં રજૂ કરાયેલ એક ખ્યાલ હતો, જે માનવ અને નર્વસ સિસ્ટમના કાર્યથી પ્રેરિત છે.

➤ **કાશ્મીરી પશ્મિના શાલ**

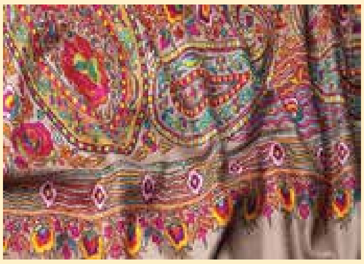

કાશ્મીરની પ્રખ્યાત પશ્મિના શાલ જે તેમના જટિલ બુટા અથવા પેસલી પેટર્ન માટે સદીઓથી જાણીતી છે, તેને ફ્રેન્ચ ટચ મળ્યો છે. પશ્મિના એ ભૌગોલિક સંકેત (GI) પ્રમાણિત ઊન છે જે ભારતના કાશ્મીર પ્રદેશમાંથી ઉદ્દ્ભવ્યું છે. મૂળ કાશ્મીરી લોકો શિયાળાની ઋતુમાં પોતાને ગરમ રાખવા માટે પશ્મિના શાલનો ઉપયોગ કરતા હતા. પશ્મિના શબ્દ ફારસી શબ્દ 'પશ્મ' પરથી આવ્યો છે જેનો અર્થ થાય છે વણાટ કરી શકાય તેવા ફાઈબર જે મુખ્યત્વે ઊન છે. પશ્મિના શાલ વણાટમાં વપરાતુ ઊન લદ્દાખમાં જોવા મળતી પાળેલા ચાંગથાંગી બકરીઓ (કેપરા હિર્કસ)માંથી મેળવવામાં આવે છે.

➤ **G20 એમ્પ્લોયમેન્ટ વર્કિંગ ગ્રુપની બેઠક યોજાશે.**

2023 G-20 સમિટની યજમાનીની સાથે સાથે ભારત સરકાર બિઝનેસ 20, Think 20 વગેરે જેવી વિવિધ જૂથ બેઠકોનું આયોજન કરી રહી છે. હવે ભારત સરકાર G20 રોજગાર કાર્યકારી જૂથની બેઠકનું આયોજન કરશે. તે રાજસ્થાનના જોધપુરમાં યોજાશે. રોજગાર કાર્યકારી જૂથ વૈશ્વિક કૌશલ્ય તફાવત, સામાજિક સુરક્ષા હાંસલ કરવા માટે ટકાઉ ભંડોળ, સામાજિક સુરક્ષા અને ગિગ અને પ્લેટફોર્મ અર્થતંત્ર જેવી ત્રણ બાબતોની ચર્ચા કરશે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

➤ **Printed Circuit Board (PCB)**

ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અને ઈન્ફોર્મેશન ટેક્નોલોજી મંત્રાલયના સચિવે હૈદરાબાદમાં સેન્ટર ફોર મટીરિયલ્સ ફોર ઈલેક્ટ્રોનિક્સ ટેક્નોલોજી (C-MET) ખાતે 1 ટન પ્રતિ દિવસની ક્ષમતા ધરાવતા PCB (પ્રિન્ટેડ સર્કિટ બોર્ડ) રિસાયકલિંગ સેન્ટરનું ઉદ્દઘાટન કર્યુ છે. તે ચક્રીય અર્થતંત્ર, સંસાધન કાર્યક્ષમતા, પ્રદૂષણમાં ઘટાડો, કિંમતી ધાતુઓની પુનઃપ્રાપ્તિ અને આરોગ્યના જોખમોને ઘટાડવાની કલ્પના કરતી ઈ–વેસ્ટ મેનેજમેન્ટમાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવવાનો હેતુ ધરાવે છે. ભારતમાં દર વર્ષે લગભગ 3.2 મિલિયન ટન ઈલેક્ટ્રોનિક કચરો ઉત્પન્ન થાય છે જેમાં સોનુ, પેલેડિયમ, ચાંદી વગેરે જેવી અનેક કિંમતી ધાતુઓ ઉપરાંત જોખમી પદાર્થોનો સમાવેશ થાય છે જે માનવ સ્વાસ્થ્ય માટે જોખમી બની શકે છે. C-MET એ પબ્લિક–પ્રાઈવેટ પાર્ટનરશિપ માટે PPP મોડલ હેઠળ દેશમાં ઈ–વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ પર તેના પ્રકારનું પ્રથમ સેન્ટર ઓફ એક્સલન્સ સ્થાપ્યું છે.

➤ **NSE વિશ્વનું સૌથી મોટું ડેરિવેટિવ એક્સચેન્જ બન્યું**

NSE એ ભારતનું નેશનલ સ્ટોક એક્સચેન્જ છે. આ એક્સચેન્જનું દૈનિક સરેરાશ ટર્નઓવર 470 કરોડ રૂપિયા સુધી પહોંચવાની અપેક્ષા છે. આ સાથે NSE વિશ્વનું સૌથી મોટું ડેરિએટિવ એક્સચેન્જ બની ગયું છે. આ સતત ચોથી વખત છે જ્યારે NSE આ પદ ધરાવે છે. ડેરિવેટિવ્ઝ ઉપરાંત આ એક્સચેન્જ ઈક્વિટીમાં ત્રજા ક્રમે હતું. આ રેન્ક અને ડેટા વર્લ્ડ ફેડરેશન ઓફ એક્સચેન્જ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા ડેટા પર આધારિત છે. વર્લ્ડ ફેડરેશન એક્સચેન્જ (WFE) વિશ્વના વિવિધ ભાગોમાં સ્ટોક એક્સચેન્જનો ડેટા જાળવી રાખે છે. તે મૂળભૂત રીતે ટ્રેડ યુનિયન છે. તે લંડનમાં સ્થિત છે અને તેની સ્થાપના 1961માં કરવામાં આવી હતી.

➤ **સોલિગા ઈકરીનાટા**

તાજેતરમાં અશોક ટ્રસ્ટ ફોર રિસર્ચ ઈન ઈકોલોજી એન્ડ એન્વાયર્નમેન્ટ (ATREE)ના વૈજ્ઞાનિકોએ ભમરી (Wasp)ની એક નવી પ્રજાતિ શોધી કાઢી છે. જેનું નામ કર્ણાટકના ચામરાજનગર જિલ્લામાં બિલિગિરી રંગનમાં રહેતી સોલિગા જાતિના નામ પરથી રાખવામાં આવ્યું છે. જે કર્ણાટકના ચામરાજનગર જિલ્લામાં બિલિગીરી રંગન હિલ્સ (બી.આર.હિલ્સ) અને નર મહાદેશ્વર નજીકના પેરિફેરલ જંગલ વિસ્તારોમાં રહેતી મૂળ આદિજાતિ છે. સોલિગા ઈકારીનાટા એ એક નવી ભમરી છે, જે ડાર્વિન બારના પરિવાર Ichneumonidaeની ઉપ–પ્રજાતિ Metopiinaeથી સંબંધિત છે. દક્ષિણ ભારતમાં આ પ્રથમ પ્રજાતિ છે અને ભારતમાં શોધાયેલી આવી બીજી પ્રજાતિ છે.

➤ **રાષ્ટ્રીય બાળ વિજ્ઞાન કોંગ્રેસ**

વિજ્ઞાન અને ટેક્નોલોજી વિભાગ હેઠળ કાર્યરત નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેક્નોલોજીએ તાજેતરમાં નેશનલ ચિલ્ડ્રન્સ સાયન્સ કોંગ્રેસ, 2023નું આયોજન કર્યુ હતું. આ કોંગ્રેસનું આયોજન અમદાવાદમાં ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ સાયન્સ સિટી દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું. આ કોંગ્રેસની થીમ 'Understanding ECO System for Health and Wellbeing' હતી. આ સંમેલનમાં 1400થી વધુ પ્રતિનિધિઓએ ભાગ લીધો હતો. દેશમાં 1993થી નેશનલ ચિલ્ડ્રન સાયન્સ કોંગ્રેસનું આયોજન કરવામાં આવે છે. આ કોંગ્રેસમાં 1 થી 17 વર્ષની વયજૂથના બાળકો ભાગ લઈ રહ્યા છે. આ કોંગ્રેસ દરમિયાન બાળકોએ તેમની નવીનતાઓનું પ્રદર્શન કર્યુ હતું. આ કોંગ્રેસનું ધ્યાન વિદ્યાર્થીઓમાં સમસ્યાનું નિરાકરણ કરવાની કુશળતા વિકસાવવાનું છે.

➤ **રક્ષા મંત્રાલય 2022માં MSME માલનું સૌથી મોટું ખરીદનાર બન્યું**

ગવર્નમેન્ટ ઈ–માર્કેટપ્લેસ (Gem)એ ટ્વીટ કરીને જણાવ્યું હતું કે 2022માં સંરક્ષણ મંત્રાલય MSME વિક્રેતાઓ પાસેથી મહત્તમ ખરીદી કરી હતી. 2022માં સંરક્ષણ મંત્રાલય MSME સેક્ટરમાંથી રૂ.16747 કરોડના માલસમાન અને સેવાઓની પ્રાપ્તિની કલ્પના કરે છે. તે 2021માં કરવામાં આવેલી ખરીદી કરતા 250% વધુ હતી. તમામ રાજ્યોમાં ઉત્તરપ્રદેશે સૌથી વધુ ખરીદી કરી હતી. ગવર્નમેન્ટ ઈ–માર્કેટપ્લેસ (Gem) 2016માં લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું. તે એક ઓનલાઈન પ્લેટફોર્મ છે જેનો ઉપયોગ સામાન અને સેવાઓની ઓનલાઈન ખરીદી માટે થાય છે. Gemનો ઉદ્દેશ્ય પારદર્શિતા વધારવાનો, આત્મનિર્ભર ભારતને પ્રોત્સાહન આપવાનો અને નાના અને સ્થાનિક વેચાણકર્તાઓને ટેકો આપવાનો છે. 2022માં Gemનું ટર્નઓવર રૂ.1,06,647 કરોડ હતું. 2023માં તે બમણુ થવાની ધારણા છે.

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

➤ **ત્રિશક્તિ પ્રહાર અભ્યાસ**

તાજેતરમાં ભારતીય સેનાએ ઉત્તર બંગાળમાં (વ્યૂહાત્મક સિલીગુડી કોરિડોરની નજીક) એક સંયુક્ત તાલીમ કવાયત ત્રિશક્તિ પ્રહારનું સમાપન કર્યુ હતું. કવાયતનો ઉદ્દેશ્ય સેના, ભારતીય વાયુસેના અને CRPF સાથે સંકલિત રીતે અદ્યતન શસ્ત્રો અને સાધનોનો ઉપયોગ કરીને સુરક્ષાદળો દ્વારા લડાયક તૈયારીનો અભ્યાસ કરવાનો હતો. આ કવાયત તિસ્તા ફિલ્ડ ફાયરિંગ રેન્જ ખાતે એકીકૃત ફાયર પાવર એક્સરસાઈઝ સાથે સમાપ્ત થઈ હતી.

➤ **એર્નાકુલમ 10,000 નવા MSMEની નોંધણી કરનાર પ્રથમ જિલ્લો બન્યો**

કેરળ સરકારે તેના 2022-23ના બજેટ દરમિયાન એન્ટરપ્રાઈઝ ઝુંબેશ શરૂ કરી હતી. આ સાથે રાજ્ય સરકારે નાણાકીય વર્ષ 2022-23ને એન્ટરપ્રાઈઝ વર્ષ તરીકે જાહેર કર્યુ છે. તે કેરળ રાજ્યમાં MSME ક્ષેત્રના વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટે શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું. રાજ્યના વિવિધ ભાગોમાં 'માય એન્ટરપ્રાઈઝ, નેશન્સ પ્રાઈડ' ટેગલાઈન હેઠળ આ અભિયાનનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ અભિયાનના કારણે કેરળમાં MSME કંપનીઓની સંખ્યામાં વધારો થયો છે. આ સાથે એર્નાકુલમ 10,000 થી વધુ નવા MSMEની નોંધણી કરનાર જિલ્લો બન્યો છે.

➤ **યાયા ત્સો તળાવ (Yaya TSO Lake)**

તાજેતરમાં સિક્યોર હિમાચલ પ્રોજેક્ટના સહયોગથી ચુમાથાંગ ગામની પંચાયત જૈવવિવિધતા વ્યવસ્થાપન સમિતિ દ્વારા જૈવવિવિધતા અધિનિયમ હેઠળ યાયા ત્સો તળાવને લદ્દાખની પ્રથમ જૈવવિવિધતા હેરિટેજ સાઈટ તરીકે જાહેર કરવામાં આવી છે. લદ્દાખમાં 4,820 મીટરની ઊંચાઈ પર આવેલું આ તળાવ તેની સુંદરતા સાથે પક્ષીઓ માટે સ્વર્ગ તરીકે જાણીતું છે. સિક્યોર હિમાલય પ્રોજેક્ટ ભારત સરકારના પર્યાવરણ, વન અને આબોહવા પરિવર્તન મંત્રાલયની એક યોજના છે જે વર્ષ 2017માં UNDPના સહયોગથી શરૂ કરવામાં આવી હતી.

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

➤ **નેશનલ ડિજિટલ લાઈબ્રેરી**

નેશનલ સ્ટેટિસ્ટિકલ કમિશન અનુસાર ભારતમાં સાક્ષરતા દર 73% છે. જોકે નાણાકીય સાક્ષરતા દર ઘણો ઓછો છે, લગભગ 24% વિશ્વની અન્ય ઉભરતી અર્થવ્યવસ્થાઓની સરખામણીમાં ભારતમાં નાણાકીય સાક્ષરતાનો દર ઘણો ઓછો છે. વાંચનની ટેવ કેળવવા અને દેશની નાણાકીય સાક્ષરતા વધારવા માટે ભારત સરકાર ડિજિટલ લાઈબ્રેરી શરૂ કરવા જઈ રહી છે. આ પુસ્તકાલય વિશેની જાહેરાત નાણા મંત્રી શ્રીમતી નિર્મલા સિતારામને તેમની બજેટ રજૂઆત દરમિયાન કરી હતી. આ પુસ્તકાલય મુખ્યત્વે કિશરો અને બાળકો પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરશે. નાણાકીય સંસ્થાઓ પુસ્તકાલયમાં વય–યોગ્ય નાણાકીય સામગ્રીનું યોગદાન આપશે. આ પહેલ હેઠળ રાજ્ય સરકારોને વોર્ડ સ્તરે અને પંચાયતોમાં ભૌતિક પુસ્તકાલયો બનાવવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે.

➤ **સેના સ્પેક્ટબિલિસ (Senna Spectabilis)**

કેરળએ વિદેશી આક્રમક છોડ (પ્લાન્ટ) 'સેના સ્પેક્ટબિલિસ'ને નાબૂદ કરવા માટે એક મેનેજમેન્ટ પ્લાન વિકસાવ્યો છે જે રાજ્યના વન્યજીવોના નિવાસસ્થાનો માટે ગંભીર ખતરો છે. વ્યવસ્થાપન યોજનામાં એવી જોગવાઈ છે કે જ્યાં સુધી પુનઃવનીકરણની વ્યાપક યોજના અને તેને અમલમાં મૂકવા માટેના સંસાધનો ઉપલબ્ધ ન થાય ત્યાં સુધી વૃક્ષોના વિનાશનો પ્રયાસ ન કરવો જોઈએ. સેન્ના સ્પેક્ટેબિલિસ એક પાનખર વૃક્ષ છે. જે અમેરિકાના ઉષ્ણકટિબંધીય પ્રદેશોમાં જોવા મળે છે. તે થોડા સમયમાં 15 થી 20 મીટર સુધી વધે છે. અને ફૂલ આવ્યા બાદ તેના હજારો બીજ વિસ્તારમાં ફેલાય છે. વૃક્ષની ગાઢ પર્ણસમૂહ અન્ય મૂળ વૃક્ષો અને ઘાસની પ્રજાતિઓના વિકાસને અટકાવે છે. આમ તો વન્યજીવનની વસતી ખાસ કરીને શાકાહારી પ્રાણીઓ માટે ખોરાકની અછતનું કારણ બને છે. તે મૂળ પ્રજાતિઓના અંકુરણ અને વૃદ્ધિને પણ પ્રતિકુળ અસર કરે છે.

વિશ્વ

➤ **યુનેસ્કોની વર્લ્ડ હેરિટેજ લિસ્ટમાં યુક્રેનનું ઓડેસા**

તાજેતરમાં વર્લ્ડ હેરિટેજ કમિટીએ યુક્રેનિયન બ્લેક સી બંદર શહેર ઓડેસાના ઐતિહાસિક કેન્દ્રને તેની વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઈટ્સની યાદીમાં સામેલ કરવાનો નિર્ણય લીધો છે. આ નિર્ણય આ સાઈટના અસાધારણ, સાર્વત્રિક મૂલ્ય અને તેને સાચવવાની જવાબદારીને ચિહ્નિત કરે છે. ઓડેસાનું ઐતહાસિક કેન્દ્ર પણ જોખમમાં રહેલા વર્લ્ડ હેરિટેજની યાદીમાં અંકિત થયેલું છે.

➤ **ChatGPT : BAIDU**

BAIDU એ ચીન સ્થિત ટેક્નોલોજી કંપની છે. તે ચીનમાં BAIDU નામનું લોકપ્રિય સર્ચ એન્જિન પૂરું પાડે છે. કારણ કે Google જેવા મોટા સર્ચ એન્જિન ચીનમાં પ્રતિબંધિત છે. આ કંપની આર્ટિફિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સ અને ઈન્ટરનેટ સંબંધિત પ્રોડક્ટ્સ પર કામ કરે છે. આ કંપનીનું હેડક્વાર્ટર બેઈજિંગમાં છે. આ કંપની વિશ્વની સૌથી મોટી AI કંપનીઓમાંની એક છે. કંપની હવે ChatGPT જેવી જ ચેટબોટ વિકસાવવાની યોજના બનાવી રહી છે. બેલેન ક્રિપ્ટો રિપોર્ટમાં તાજેતરમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે BAIDU ChatGPT જેવી ચેટબોટ લોન્ચ કરવા જઈ રહ્યું છે.

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

1. કયા દેશે 'ફુકુ શિમા પરમાણુ પાવર પ્લાન્ટ'માંથી 1.25 મિલિયન ટન ગંદુ પાણી પેસિફિક મહાસાગરમાં છોડવાની મંજૂરી આપી છે ? – જાપાન
2. તાજેતરમાં ભારતે રેડિયો અને ટીવી પ્લેટફોર્મમાં વિવિધ શૈલીના કાર્યક્રમોના આદાનપ્રદાન માટે કયા દેશ સાથે MoU પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે ? – ઈજિપ્ત
3. ચીન પછી 'ટ્રેડ–પ્લસ–વન' (T+1) સેટલમેન્ટ સાયકલ રજૂ કરનાર વિશ્વનો બીજો દેશ કયો છે ? – ભારત
4. ઓડેસા પોર્ટ સિટી કયા દેશમાં છે, જે તાજેતરમાં સમાચારમાં હતું ? – યુક્રેન
5. કયા રાજ્યએ આગામી નાણાકીય વર્ષથી બેરોજગાર યુવાનોને માસિક ભથ્થું આપવાની જાહેરાત કરી છે ? – છત્તીસગઢ
6. યુએસ સ્થિત હિન્ડેનબર્ગ રિસર્ચે એક અહેવાલ પ્રકાશિત કર્યો હતો જેમાં કયા વેપાર જૂથ પર સ્ટોકની હેરાફેરીનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે ? – અદાણી ગ્રુપ
7. તાજેતરમાં અટલ પેન્શન યોજના 5 કરોડ નોંધણીના આંકને વટાવી ગઈ છે. આ અટલ પેન્શન યોજના કયા વર્ષે શરૂ કરવામાં આવી હતી ? – 2015
8. _____ ના પેલિયોન્ટોલોજિસ્ટ્સની ટીમે પ્રથમ ટ્રાયસિક–યુગ સેસિલિયન અશ્મિની શોધ કરી છે. – યુ.એસ
(આ શોધ ઉભયજીવી જેવા પ્રાણીના જાણીતા ઐતિહાસિક અશ્મિભૂત રેકોર્ડમાં ઓછામાં 87 મિલિયન વર્ષોના અંતરને ભરવામાં મદદ કરી શકે છે. આ અશ્મિનું નામ Funcusvermis Gilmorei રાખવામાં આવ્યું છે.)
9. શાંઘાઈ કોઓપરેશન ઓર્ગેનાઈઝેશન (SCO) ફિલ્મ ફેસ્ટિવલ 2023નું આયોજન કયા શહેરે કર્યુ છે ? – મુંબઈ
10. રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ અને હાઈવે મંત્રાલયે કેટલા વર્ષ જૂના તમામ સરકારી વાહનોને સ્ક્રેપ કરવાની જાહેરાત કરી છે ? – 15
11. 'નિધિ આપકે નિકટ' કઈ સંસ્થાનો આઉટરીચ પ્રોગ્રામ છે ? – EPFO
12. _____ ભારતના પ્રથમ મહિલા અવકાશ યાત્રી સુશ્રી કલ્પના ચાવલાની પુણ્યતિથિ છે. – 1 ફેબ્રુઆરી
13. RBI દ્વારા તાજેતરના અભ્યાસ મુજબ કયા રાજ્યને કેન્દ્ર તરફથી સૌથી વધુ GST વળતર મળ્યું છે ? – મહારાષ્ટ્ર
14. OBCના પેટા વર્ગીકરણ આયોગના વડા કોણ છે ? – જસ્ટિસ જી. રોહિણી

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS ®

15. કઈ સંસ્થા 'Twenty Point Programm (TPP) Progress report' જારી કરે છે ?

– નેશનલ સ્ટેટિસ્ટિક્સ ઓફિસ

16. 'ક્લાઈમેટ ચેન્જ પર આંતર સરકારી પેનલના વિરોધાભાસી અનુમાન' (IPCC) શીર્ષકવાળા તાજેતરના અભ્યાસ અનુસાર ઓછા ઉત્સાર્જનની સ્થિતિમાં પણ વિશ્વ _____ સુધીમાં બે ડિગ્રી સેલ્સિયસ સુધી ગરમ થવાની સંભાવના છે. – 2050

17. તાજેતરમાં _____ રણમાં ખાદી અને ગ્રામોદ્યોગ આયોગ (KVIC) દ્વારા મેગા 'ખાદી ફેશન શો'નું આયોજન કર્યુ હતું. – કચ્છના

18. તાજેતરમાં _____ ગ્રુપે તેના વિવિધ ઉત્પાદનો અને સેવાઓ માટે વર્લ્ડ એસોસિએશન ઓફ ન્યુઝ પબ્લિશર્સ (WAN-IFRA) ડિજિટલ મીડિયા સાઉથ એશિયા એવોર્ડ 2022માં ચાર એવોર્ડ જીત્યા છે. – ધ હિન્દુ

19. બાજરીની નિકાસને પ્રોત્સાહન આપવાના ભાગરૂપે એગ્રીકલ્ચરલ એન્ડ પ્રોસેસ્ડ ફૂડ પ્રોડક્ટ્સ એક્સપર્ટ ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી (APEDA)એ _____ માં નિકાસની તકોનો ઉપયોગ કરવા માટે વર્ચ્યુઅલ ખરીદનાર–વિક્રેતા મીટનું આયોજન કર્યુ હતું. – યુએઈ

20. તાજેતરમાં _____ યુનિવર્સિટીના સંશોધકોએ ડેંડિલિઅન સીડથી પ્રેરિત એક નાનો ઉડતો રોબોટ વિકસાવ્યો છે, જે હવા દ્વારા સંચાલિત છે. અને પ્રકાશનો ઉપયોગ કરી નિયંત્રિત કરી શકાય છે. – ટેમ્પર

21. તાજેતરમાં કઈ રાજ્ય સરકારે ડોમિસાઈલ બિલ પસાર કર્યુ છે. અને બિલ રાજ્યપાલને તેમની સંમતિ માટે મોકલવામાં આવ્યું છે ? – ઝારખંડ

(ઝારખંડના રાજ્યપાલે બિલ પર હસ્તાક્ષર કરવાનો ઈનકાર કર્યો હતો. રાજ્યપાલના મતે બિલ ઝારખંડ રાજ્યમાં તમામ લોકોને સમાન રોજગારીની તકો પૂરી પાડવામાં નિષ્ફળ જાય છે. બિલમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે વર્ગ 3 અને 4ની પોસ્ટ પર સ્થાનિક લોકોની જ નિમણૂક કરી શકાય છે.)

22. નબા કિસોર દાસ જેની તાજેતરમાં ગોળી મારી હત્યા કરવામા આવી હતી. તે કયા રાજ્યના સ્વાસ્થ્ય મંત્રી હતા ?

– ઓડિશા

23. તાજેતરમાં કયા શહેરમાં 'મિલિટરી લિટરેચર ફેસ્ટિવલ'નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું ? – પટિયાલા

24. કયા રાજ્યમાં પશ્ચિમ ઘાટમાં દુર્લભ નીચી ઊંચાઈવાળા બેસાલ્ટ ઉચ્ચપ્રદેશની શોધ થઈ છે ? – મહારાષ્ટ્ર

25. G20 ઈન્ટરનેશનલ ફાઈનાન્સિયલ આર્કિટેકચર વર્કિંગ ગ્રૂપની પ્રથમ બેઠકનું યજમાન શહેર કયું છે ? – ચંદીગઢ

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

નકશા નં - 2

ભારત — રાજ્યો–કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની હાઈકોર્ટનું મથક

"સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની લેટેસ્ટ માહિતી અને ફ્રી મટીરિયલ્સ તેમજ રેગ્યુલર કરંટ અફેર્સ મેળવવા માટે નીચે આપેલા અમારા SOCIAL MEDIA ICON પર CLICK કરો

JOIN OUR WHATSAPP GROUP
joinicerajkot.com

JOIN OUR TELEGRAM
t.me/icerajkotofficial

YOUTUBE
ICE RAJKOT

INSTAGRAM
ICE RAJKOT

FACEBOOK
ICE RAJKOT

TWITTER
ICE RAJKOT